

Innhold

SAMMENDRAG.....	4
BETYDNING AV INVOLVERING AV BARN OG UNGE I LOVPROSESSER	6
BAKGRUNN FOR PROSJEKTET	9
METODEBESKRIVELSE	10
METODEVALG	11
WORKSHOP.....	14
SPØRREUNDERSØKELSE.....	18
OPPFØLGENDE INTERVJUER.....	20
VURDERING AV METODEN	22
HOVEDPUNKTER FRA PROSJEKTET	23
RESULTAT FRA WORKSHOP	30
WORKSHOP PÅ «UNGDOMSKONFERANSEN» TROMSØ 11.OKT 2022	31
WORKSHOP PÅ KONFERANSEN «UNGDOMSRÅD I NORD» HAMMERFEST 16.OKT 2022.....	42
RESULTATER FRA SPØRREUNDERSØKELSE OG INTERJVU	54
RESULTAT FRA SPØRREUNDERSØKELSE	55
RESULTAT FRA OPPFØLGENDE INTERVJUER.....	59
KILDELISTE	76
KONTAKTINFO.....	77

VEDLEGG

Vedlegg 1: Mal brev til Motorferdsellovutvalget

Vedlegg 2: Mal spørreundersøkelse

Vedlegg 3: Resultat diskusjonsgrupper workshop Tromsø

Vedlegg 4: Resultat brev workshop Tromsø

Vedlegg 5: Resultat diskusjonsgrupper workshop Hammerfest

Vedlegg 6: Resultat brev workshop Hammerfest

SAMMENDRAG

Barn og unge har ulike meninger om motorferdsel i naturen.

Noen mener at vi trenger strengere regler eller at ingen motoriserte kjøretøy burde ferdes i naturen.

Andre mener at motorferdsel i naturen er for strengt regulert i dag, og at det trengs mildere regler.

De unge enes om noen prinsipielle utgangspunkter. De er blant annet enig i at det er nødvendig med lovregler om motorferdsel i naturen, samt at disse reglene må lages med lokal medvirkning. De er også enige om at sikkerhet og trygghet er det viktigste hensynet ved regulering av kjøring i naturen.

Uenighetene handler om ulike nyanser i prioriteringer. Noen ønsker å prioritere naturvern over alt annet, mens andre ønsker at det skal være rom for å utnytte og benytte seg av naturen på flere måter.

De unge kommer med gode refleksjoner og begrunner meningene sine godt. Flere reflekterer rundt at det er vanskelige avveininger som må gjøres og argumenterer både for og imot.

Barn og unge er opptatt av at den nye loven skal være fremtidsrettet og kunne tilpasses til ny teknologisk utvikling etter hvert. Lovutvalget oppfordres til å lage en lov med tydelige regler som er lett å forholde seg til.

Flere uttrykker at det er viktig at den nye loven baseres på forskning, utredninger og konsekvensbetraktninger. Hva er konsekvensene?

Oppfordringen «hør på ulike synspunkter og meninger» går igjen. De unge er veldig klar over at folk har ulike mening om motorferdsel i naturen og ønsker at alles meninger skal inkluderes og ivaretas i lovprosessen.

De unge mener at det er nødvendig, viktig og en selvfølge å ha regler om motorferdsel i naturen.

Sammendrag metode:

Vi valgte å ta i bruk flere ulike metoder som vi mener utfyller hverandre, for å få innspill fra barn og unge til den nye loven. Fokuset var å innhente kvalitative fremfor kvantitative innspill. Målet med prosjektet var å få konkrete innspill til den nye motorferdselloven, men også teste ut noen metoder for hvordan barn og unge kan komme med innspill i lovarbeid.

Vi innhentet innspill fra unge i ulike aldre, fra ulike geografiske områder i Nord-Norge og med ulike forhold til motorferdsel i naturen.

Innspillene kom fra deltakere på ungdomskonferanser og tilskuddsmottakere for prosjektstøtte.

Vi gjennomførte to workshops på to ulike ungdomskonferanser, en spørreundersøkelse og utdypende intervjuer med noen av informantene.

Vi håper at våre erfaringer om metode fra dette prosjektet kan brukes for å gjøre det enklere å innhente innspill fra unge i andre lovprosesser fremover.

BETYDNING AV INVOLVERING AV BARN OG UNGE I LOVPROSESSER

Barn og unge har en grunnlovfestet rett til å bli hørt i spørsmål som angår dem selv. Retten innebærer at barnets meninger skal tillegges vekt etter alder og utvikling. Dette følger av Grunnloven §104 (1), som bygger på Barnekonvensjonen art. 12.

Det er en rettighetsbestemmelse med flere formål. For det første skal rettigheten bidra til å uttrykke barnets menneskeverd og anerkjenne barn som individer. For det andre tar bestemmelsen sikte på at medvirkning skal være et ledd i en opplærings- og utviklingsprosess.

«Det er viktig at man husker på at alle har forskjellige interesser og meninger» (Andrea Martine, 14)

Et av siktemålene er at barn og unge skal få innsikt i hvordan demokratiet fungerer i praksis, og at dette bidrar til at de i fremtiden engasjerer seg i samfunnet og demokratiet.

I alle beslutninger som berører barn skal «barnets beste» være et grunnleggende hensyn. Dette følger av Grunnloven §104 (2) og barnekonvensjonen art. 3. For å finne ut hva som er barnets beste, må barnet inkluderes i prosessen og gis mulighet til å dele sine tanker.

Barns rett til å medvirke har de siste årene fått mye oppmerksomhet. Det er rettet mye fokus mot barns rett til å medvirke i egen hverdag hjemme, på skolen og i lokalsamfunnet. Barns rett til å medvirke i lovarbeid har ikke fått samme fokus.

Grunnloven er Norges høyeste rettskilde og vil i motstridstilfeller gå foran annen lovgivning.

Barnekonvensjonen er gjennomført i norsk rett gjennom menneskerettsloven §3 jf. §2 og gjelder som norsk lov med forrang ved motstrid i annen lovgivning.

Lovutvalg bør ved utarbeidelse av nye lover etterstrebe å innhente ulike perspektiver fra befolkningen, særlig hos de som blir nært berørt av den foreslåtte nye loven. De ulike perspektivene er sentrale for å klare å utvikle regler som har tillitt i befolkningen, skaper avklaringer og gode løsninger i praksis.

«Viktig at dere lager lover som alle enkelt kan følge. Både barn, voksne, og gamle, men også handicappede» (Kaja, 17)

Barn og unge er en stor gruppe i samfunnet som kan defineres og avgrenses på ulike måter. «Ung»-gruppen består av skoleelever, studenter, og unge arbeidstakere. Innenfor «Ung»-gruppen er en stor andel under 18 år og dermed uten stemmerett. De har heller ikke mulighet til å stille til valg som folkevalgt, og har dermed ingen mulighet til å påvirke hvem som skal representere og ta beslutninger på vegne av dem selv.

Statistikk fra SSB viser at valgdeltakelsen i Norge er lavest blant unge mellom 20 og 24 år.

Vi ser at mange barn og unge faller utenfor både diskusjonen og beslutningene om aktuelle lover og regler som angår dem. Derfor er det særlig viktig at vi klarer å sikre inkludering av unge stemmer i demokratiske prosesser på en annen måte.

«Hør på forskjellige meninger og synspunkt» (Olivia 13)

Et annet viktig moment er at mange unge ikke vet hvordan man kan engasjere seg og medvirke i demokratiske prosesser. Her har vi som samfunn et ansvar for å aktivt søke deres tanker og meninger.

Å innhente innspill fra barn og unge handler om å se barn og unge som en ressurs i samfunnet. De unges tanker, erfaringer og kunnskap er like relevant i et samfunnsperspektiv

som alle andres tanker, erfaringer og kunnskap.

Barn og unge er ofte idealister og har gode evner til å forestille seg hvordan samfunnet burde være, heller enn å akseptere at det er slik det er.

De unges unike perspektiver bidrar til nye syn på samfunnsspørsmål, nye ideer om løsninger, tiltak som bør gjennomføres, hensyn som bør tas og områder samfunnet burde rette mer fokus mot.

«Norge er et stort land med mange forskjellige behov på mange forskjellige plasser» (Viktor, 16)

Det kan for mange virke vanskelig å innhente innspill fra barn og unge. Det er ikke en selvfølge at de unge har konkrete tanker om hvordan man

burde utforme en spesifikk lov, men som alle andre, har unge mennesker tanker om alt som står dem selv nært.

Medvirkning handler i stor grad om å stille åpne spørsmål på en måte som gjør at de man snakker med kan relatere seg til temaet. Vi spør heller «Hva er viktig for deg når du skal være ute i naturen?» enn «hvordan burde den nye motorferdselloven se ut?».

De åpne spørsmålene gjør at de unge får være med å sette agendaen, og ikke *bare* komme med konkrete innspill om et snevert tema som noen andre har valgt ut.

«Ta hensyn til ALLE som ferdes i naturen. Husk å sette dere inn i alles perspektiv» (Mari, 18)

En medvirkningsprosess er *mer* enn bare at de unge skal få sagt sin mening om et utvalgt tema.

De unge må for det første inkluderes tidlig nok i prosessen til å ha en reell innflytelse på de beslutningene som skal tas.

Videre må innspillene forankres og tas på alvor av beslutningstakerne.

Avslutningsvis bør en alltid gi tilbakemelding til de som kom med innspill på hva som skjedde med innspillene. Uten dette siste steget vet ikke barn og unge at de faktisk har medvirket til noe.

BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Motorferdsellovutvalget tok medio juni kontakt med Tvibit, ungdomshuset i Tromsø med en forespørsel om Tvibit kunne bistå med medvirkningsprosesser blant ungdom til den nye loven om motorferdsel i utmark og vassdrag.

Utredningen ble gjennomført av Hedda Ottarsen Nøstvik (jusstudent og sekretær for Tromsø Ungdomsråd) med veiledning fra Sif Vik og Karl Kristian Hansen, Tvibit.

Tvibit er en kreativ hub for unge mennesker i hele Nord-Norge, og er en av landets ledende aktører på ungdomsmedvirkning.

Tvibit er sekretær for Tromsø ungdomsråd og har et bredt nettverk i hele Nord-Norge.

Tromsø kommune har hatt ungdomsråd siden 1998, og Tvibit ble etablert i 2000 basert på ungdoms egne premisser.

Tvibit har i 22 år arbeidet med medvirkning gjennom utviklingen av lokale ungdomsråd, opplæring av lokale ungdomsråd, gjennomføring av lokale ungdomskonferanser og fylkesungdomskonferanser, samtidig som Tvibit til daglig jobber med egenkraftmobilisering, medvirkning og samfunnsutvikling gjennom ungdoms egne prosjekter og initiativ.

Målet med prosjektet var å innhente innspill fra unge til den nye loven om motorferdsel i utmark og vassdrag, og samtidig utvikle og teste ut metoder for hvordan barn og unge kan komme med innspill til lovprosesser.

Prosessen gjennomføres høsten 2022 i Nord-Norge.

METODEBESKRIVELSE

METODEVALG

For å få innspill fra barn og unge til den nye loven om motorferdsel i utmark og vassdrag, valgte vi å ta i bruk flere ulike metoder som vi mener at utfyller hverandre.

Unge har, som alle andre, ulike interesser og uttrykksformer, og vi ville derfor legge til rett for at de unge kunne komme med innspill gjennom ulike uttrykksmåter.

Fokuset var å innhente kvalitative innspill fremfor kvantitative. Målet med prosjektet var å få konkrete innspill til den nye motorferdselloven, men også teste ut noen metoder for hvordan barn og unge kan komme med innspill i lovarbeid.

Vi ønsket få innspill fra unge i ulike aldre, fra ulike geografiske områder

og med ulike forhold til motorferdsel i naturen. De unges ulike bakgrunner tenkte vi ville bidra til å få frem uenigheter og nyanser i vurderinger og prioriteringer innenfor temaet.

Av erfaring vet vi at unge fra representative organer som elevråd og ungdomsråd i kombinasjon med unge mennesker som driver med egenstyrte aktiviteter og realisering av egne prosjekter, ville gi oss gruppe med bred representasjon av interesser, erfaringer, refleksjoner og perspektiver.

Derfor valgte vi å henvende vi oss til deltakere på ungdomskonferanser og tilskuddsmottakere for prosjektstøtte for å få innspill.

Vi tok kontakt med allerede eksisterende arenaer, og trengte ikke skape noen nye arenaer for å komme i kontakt med de unge. Det er et poeng i seg selv å ikke skape nye arenaer, men handlet for vår del også om at tidsperspektivet for prosjektet var relativt kort.

Vi begynte prosjektet med å utvikle og gjennomføre en workshop på to ulike ungdomskonferanser.

Vi kjente til Tromsø Ungdomsråds fokus på representasjon både innad i rådet og ved arrangement av konferanser, men kjenner ikke til utvelgelsesprosessene i de øvrige ungdomsrådene. **Den første workshopen ble gjennomført på ungdomskonferansen i Tromsø med 78 deltakere.**

Konferansen arrangeres årlig av Tromsø ungdomsråd, og invitasjonen går ut til alle skolene i kommunen. I tillegg blir andre engasjerte ungdommer oppfordret til å bli med. På samlingen finner man dermed en gruppe ungdommer mellom 13 og 19 år fra ulike deler av kommunen.

Tromsø kommune har en bykjerne med tettbebygde strøk, i tillegg til distriktsområder og spredt bebyggelse. Kommunen er omringet av natur på alle kanter, som fører til at deltakerne på konferansen har ulik nærhet og ulike forhold til naturen.

Den andre workshopen ble gjennomført på ungdomskonferansen «Ung i nord» i Hammerfest med 92 deltakere. Denne konferansen samlet ungdomsrådsrepresentanter fra hele Nord-Norge. Her fikk vi en

bredt representert gruppe ungdommer med ulik bakgrunn fra by, tettsteder og distriktsområder. Disse hadde følgelig ulike forhold til naturen og motorferdsel.

Videre sendte vi ut en spørreundersøkelse til utvalgte prosjekttilskuddsmottakere fra Tvibitstigen. Tvibitstigen gir støtte til prosjekter igangsatt av unge mennesker mellom 15 og 30 år i hele Nord-Norge inkludert Svalbard. Tvibit har derfor mange kontakter innenfor et mangfold av aktiviteter og prosjekter i hele landsdelen. Spørreundersøkelsen hadde både flervalgsspørsmål og tekstfelt. Flervalgsspørsmål ville gi oss statistikk og gjøre det lett å sammenligne svarene mot hverandre, mens tekstfeltene ville gi informantene en mulighet til å

utdype sine refleksjoner rundt de ulike temaene.

I undersøkelsen spurte vi avslutningsvis om vedkommende kunne tenke seg å stille til et oppfølgende intervju for å fortelle mer om sine tanker om temaet.

Deretter gjennomførte vi 4 intervjuer over teams hvor vi dykket dypere inn i svarene fra spørreundersøkelsen. Teams med video ble benyttet som intervjukanal, da informantene bor i ulike deler av den nordlige landsdelen. Alle fylkene, Nordland, Troms og Finnmark, var representert i intervjuprosessen.

I forkant av hvert intervju ble svarene til den enkelte gjennomgått, og informantene ble spurt om å utdype og forklare hvorfor de mente det de hadde svart.

Til sammen satt vi igjen med et bredt spekter av varierte refleksjoner fra unge mennesker med ulike bakgrunner fra ulike områder i den nordlige landsdelen.

Når vi lagde opplegget var det flere utfordringer vi måtte ta stilling til.

For det første var viktig for oss at de unge forsto hva de gav innspill til og at de tok oppdraget seriøst. Derfor var det viktig for oss å presisere at det var *Motorferdsellovutvalget* som hadde bestilt innspillene deres og forklare hva som kom til å skje med innspillene i ettertid.

Samtidig var det viktig å legge terskelen for å komme med innspill lav nok til at alle skulle tørre å dele sine tanker.

Dette gjorde vi ved å gjenta flere ganger at vi kun var ute etter deres tanker rundt temaet, og at de ikke trengte å kunne noe om motorferdsel i naturen for å være med. Vi hadde også noen oppvarmingsøvelser og en kort innledning for å gjøre de unge tryggere.

Å skulle komme med innspill til «motorferdsel i naturen» kan for mange unge virke litt stort og skummelt. I forkant av workshopen jobbet vi derfor mye med å bryte ned temaet og formulere enkle og relaterbare spørsmål, i tillegg bidro Motorferdsellovutvalget og Distriktssenteret med forslag til spørsmål.

Unge har ulike foretrukne uttrykksformer, så vi ønsket å legge til rette for ulike måter å komme med innspill på.

Vi la til rette for muntlige uttrykk ved diskusjonsgrupper og intervjuer, og skriftlige uttrykksformer ved spørreundersøkelse og mulighet til å skrive brev til lovutvalget.

De unge sitter med ulik kunnskap om lovprosesser og hvordan de fungerer. Vi anså det som mest hensiktsmessig å ikke gå inn i detaljer på hvordan lovprosesser fungerer, men heller forklare de delene av prosessen som de unge var med å bidra til. Vi forklarte at lovutvalget skriver utkastet til ny lov, og at de unge dermed var tidlig med i prosessen.

En annen utfordring vi oppdaget var at medvirkningsprosesser på lover har et veldig langt tidsperspektiv. Det er vanskelig å vise de unge noen resultater av hva de har vært med og bidratt til, da det er flere år til den nye loven eventuelt trer i kraft.

WORKSHOP

Vi lagde en workshop som skulle gjennomføres på ungdomskonferanser. Workshopen var beregnet til å vare i 45 minutter.

Workshopen var delt i 3 bolker.
 (1) innledende digital del, sammen med et kort innlegg om motorferdselloven og hva som skjer med innspillene

(2) diskusjonsgrupper med forhåndsutvalgte spørsmål,
 (3) skrive brev til Motorferdsellovutvalget. Vedlegg 1: mal brev til motorferdsellovutvalget.

	HVA?	HVORFOR?
Del 1 10 min	<p>Innledende digitale spørsmål på ahaslides.com</p> <p>Fortelle kort hvem vi er og at vi skal snakke om den nye motorferdselloven i dag.</p> <p>Først noen innledende ja/nei spørsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Har du hørt om motorferdselloven før? ○ Kjenner du til noen regler om motorferdsel i naturen? <p>Deretter noen ordsky-spørsmål, hvor alle deltakerne kunne skrive inn de ordene de tenkte på:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hva tenker du når du hører «motorferdsel i naturen»? ○ Hvilke motoriserte kjøretøy bruker du/familien din/vennene dine i naturen? 	<p>Vi begynte med denne innledende bolken for å gi ungdommene en innledning til temaet vi skulle snakke om de neste minuttene, og for å gi de unge tid til å reflektere rundt om de vet noe om temaet fra før av.</p> <p>Hensikten med den innledende delen var også å trygge deltakerne for å bidra til mest mulig aktiv deltakelse videre i workshopen, samt å forklare hvorfor vi har denne workshopen.</p> <p>For vår egen del var det også interessant å finne ut av hvor mye ungdommene kunne</p>

	<p>Et kort innlegg hvor vi forteller litt mer om motorferdselloven og bakgrunnen for workshopen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ De som lager loven (lovutvalget) er opptatt av at barn og unge skal få mulighet til å si sin mening i lovarbeid, og har spurt oss om vi kan spørre dere hva dere tenker om motorferdsel. ○ Hva er motorferdsel? ○ Plassering - hvorfor skal det lages ny lov? 	<p>om temaet fra før av – slik at vi kunne tilpasse opplegget deretter.</p> <p>Vi ønsket å vekke en interesse og et engasjement blant de unge. Og vise at innspillene deres blir tatt på alvor og forankret hos de som skal skrive loven.</p>
<p>Del 2 25 min</p>	<p>Gruppediskusjoner</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ En referent på hver gruppe får utdelt spørsmålsark og penn – referenten har ansvar for å notere ned det gruppa snakker om. ○ 7-8 ungdommer per gruppe. <p>Diskusjonsspørsmålene:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bør man ha regler om motorisert ferdsel i naturen, og kan du tenke deg grunner til det? 2. Hvordan tenker du at motorferdsel påvirker naturen? 	<p>Med gruppediskusjoner ønsket vi å dykke inn i tematikken og få frem tanker og refleksjoner.</p> <p>Av erfaring vet vi at diskusjoner i mindre grupper fungerer godt. Samtalene flyter bedre enn i større forsamlings, det er tryggere å ta ordet, og gjør det er lettere å tørre å mene noe.</p>

	<p>3. Hva ønsker du å oppleve i naturen, og hva er viktige kvaliteter ved å utøve friluftsliv?</p> <p>4. Hvordan tror du bruk av naturen vil være i fremtiden?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Vil det være annerledes enn i dag? ○ Hvordan ønsker du at bruken av naturen skal se ut i fremtiden? <p>5. Synes du man bør ha samme regler i hele landet, eller bør kommunene bestemme noen regler selv?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvilke regler bør kommunene eventuelt ikke få bestemme selv? <p>Vi går rundt i lokalet og bistår ved spørsmål.</p>	<p>Vi delte ut spørsmål for å styre samtalen litt, og for at alle gruppene skulle komme inn på de sentrale temaene.</p> <p>Vi utformet likevel åpne spørsmål, slik at gruppene kunne diskutere fritt innenfor temaet. Spørsmålene vi har utformet er lett å mene noe om og de aller fleste vil klare å relatere til tematikken som oppstilles. Dette er viktig for at alle skal føle seg inkludert i diskusjonen.</p>
<p>Del 3 10 min</p>	<p>Skrive brev til lovutvalget</p> <p>Alle får utdelt et «brev til Motorferdsellovutvalget» som de kan fylle ut og signere. Deltakerne kan svare på de spørsmålene vi har oppstilt, eller skrive noe annet hvis de har andre tanker/innspill.</p> <p>Signering av brevet er valgfritt, men vil nok gi noen ekstra eierskap til brevet sitt.</p> <p><i>Brevet er utformet slik:</i></p>	<p>Avslutningsvis ønsket vi å lege til rette for at alle kunne komme med konkrete innspill som individ. Dette skaper en annen type refleksjon og gir et eierskap til innspillene man bidrar med.</p> <p>Det er et poeng å ha denne bolken etter at de unge har diskutert i grupper, da de har reflektert godt rundt temaet. Brevene vil trolig gi uttrykk for en viss prioritering av</p>

	<p>TIL MOTORFERDSELLOVUTVALGET</p> <p>Hva er viktig for meg når jeg ferdes i naturen:</p> <p>Viktig å huske på når dere skal lage den nye motorferdselloven:</p> <p>Vennlig hilsen fra:</p>	<p>poenger, da mange vil trekke ut de poengene fra diskusjonen de synes var viktigst.</p> <p>Vi anser dette som en fin måte å avrunde workshopen på, da den bidrar til at alle får ut sine innspill og ikke brenner inne med noe usagt.</p>
	<p>Takk for innspill</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Gjenta hva som skjer med innspillene de har kommet med. 	<p>Gi de unge en følelse av at vi setter veldig pris på den innsatsen de har gjort og forsikre de om at vi følger det opp og videreformidler til lovutvalget.</p>

SPØRREUNDERSØKELSE

Mal for spørreundersøkelse finnes i vedlegg 2.

Vi sendte ut en spørreundersøkelse til utvalgte mottakere av prosjekttilskudd fra Tvibitstigen. Vi valgte mottakerne hovedsakelig etter geografisk spredning, men også etter type tematikk for prosjektet.

«Vi lurer på om du kunne tatt en kort spørreundersøkelse på ca. 10 minutter for å gi innspill til den nye loven om motorferdsel. Innspillene skal meldes inn direkte til Motorferdsellovutvalget - som lager utkastet til den nye loven. Så dette er en fantastisk mulighet til å komme med tanker, refleksjoner og innspill til det arbeidet de skal gjøre fremover. Håper du har lyst til å bidra!»

Øverst i undersøkelsen skrev vi litt om den nye loven og hvorfor vi ønsket innspill:

«Det skal lages en ny motorferdsellov.

Motorferdsellovutvalget (de som skal skrive utkastet til den nye loven) er opptatt av at barn og unge skal få medvirke inn i lovarbeid og ønsker derfor dine innspill gjennom denne spørreundersøkelsen.

Motorferdselloven handler om all motorferdsel i naturen, og omfatter blant annet motorbåter, snøscooter, droner, ATV, firhjulinger og mye mer.»

I spørreundersøkelsen utformet vi noen utsagn ned alternativer: *uenig, litt uenig, vet ikke, litt enig, enig*, og noen spørsmål med åpne tekstsvaer.

Målet var å få resultater både som statistikk og i tekst.

Innledningsvis spurte vi om alder og om man visste om at det fantes en lov og motorferdsel i naturen.

Deretter ønsket vi noen assosiasjoner til temaet og spurte *hva tenker du på når du hører «motorferdsel i naturen?»*

Videre spurte vi om en vurdering følgende utsagn med svaralternativer:

- *Man bør ha regler om motorferdsel i naturen.*
- *Motorferdsel i naturen burde være helt ulovlig.*
- *Motorferdsel i naturen burde være mer lovlig enn det er i dag.*

I neste felt kunne man begrunne svaret. Videre spurte vi litt mer generelle spørsmål med fritekstsvar:

- *Hva ønsker du å oppleve i eller bruke naturen til?*
- *Tror du bruken av naturen vil være annerledes i fremtiden? Med hjelpespørsmål: har du noen håp/ønsker for bruken av naturen i fremtiden?*

Vi ønsket flere vurderinger av utsagn og spurte videre om vedkommende var enig eller uenig i utsagnene:

- *Det burde være samme regler i hele landet.*
- *Kommunene burde få bestemme noen regler om motorferdsel selv.*

Også her la vi inn et felt til begrunnelse med noen hjelpespørsmål:

- *Hva burde kommunene bestemme? Hva burde staten bestemme?*

Siste feltet av spørreundersøkelsen var satt av til å skrive noen konkrete innspill til lovutvalget.

- *Har du noen innspill til lovutvalget? Med hjelpespørsmål: Hva er viktig for deg når du skal ferdes i naturen? og hva er viktig å huske på når man skal lage den nye loven?*

Avslutningsvis spurte vi om man kunne tenke seg å stille til oppfølgende intervju.

	Enig	Litt enig	Vet ikke	Litt uenig	Uenig
Man bør ha regler om motorferdsel i naturen	☐	☐	☐	☐	☐
Motorferdsel i naturen burde være helt ulovlig	☐	☐	☐	☐	☐
Motorferdsel i naturen burde være mer lovlig enn det er i dag	☐	☐	☐	☐	☐
Det burde være samme regler i hele landet	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunene burde få bestemme noen regler om motorferdsel selv	☐	☐	☐	☐	☐

OPPFØLGENDE INTERVJUER

Vi fulgte opp spørreundersøkelsen med å gjennomføre fire intervjuer hvor vi dykket dypere inn i informantenes svar. Intervjuene ble gjennomført på teams med video, fordi informantene befant seg i ulike deler av Nord-Norge. Vi valgte å ha på video for å få bedre kontakt med de vi intervjuet og for at det skulle bli mer som en samtale. Alle informantene var mellom 19 og 35 år og spørsmålene ble tilpasset deretter.

I forkant av hvert intervju ble svarene til den enkelte gjennomgått, og vi utformet spørsmål med hensikt å få informantene til å forklare hvorfor de mener det de hadde svart.

Vi begynte hvert intervju med å spørre om de kunne fortelle litt om hvem de er og hva de driver med. Deretter forklarte vi litt om hvem vi er og hva prosjektet går ut på. På denne måten ble vi litt kjent og tryggere med hverandre før vi gikk dypere inn i tematikken.

Videre snakket vi om informantenes forhold til naturen som et grunnlag for samtalen videre. *Bruker du naturen noen gang? Ofte? Hva bruker du naturen til?*

Deretter spurte vi: *Hva er viktig for deg når du er ute i naturen? Hvordan burde befolkningen i Norge bruke naturen? Hvordan tror du naturen ser ut om 50 år?*

Videre ønsket vi å finne litt mer ut av informantenes forhold til motorferdsel i naturen og spurte *Hva er ditt forhold til motorferdsel i naturen? Bruker du selv, familien eller vennene dine noen motoriserte kjøretøy i naturen?*

Dette dannet grunnlaget for samtalen videre. Etter at informanten hadde snakket om sitt forhold til naturen og motorferdsel i naturen, ble det mye enklere å spørre etter meninger og vinkle spørsmålene på en personlig måte.

Videre gikk vi inn på følgende tema:

- *Hva synes du om at man har regler for motorferdsel i naturen?*

- *Nå som det lages ny lov, burde motorferdsel blir mer lovlig eller mer ulovlig?*
- *Hvem burde bestemme reglene for motorferdsel i naturen?*

Og i forlengelsen av det:

- *Hva burde kommunene få bestemme? Hva burde staten*

bestemme av regler som skal gjelde for alle kommunene?

- *Burde det være ulike regler for de som driver med motorferdsel i naturen bare fordi det er gøy og de som de som bruker motorferdsel for å utføre et arbeid?*

Underveis ble det også stilt tilpassede oppfølgingsspørsmål.

Avslutningsvis spurte vi:

- *Hva er det viktig at lovutvalget tenker på når de skal begynne å utforme den nye loven?*

Dette var for å få frem informantenes hovedpunkter og andre tanker de sitter inne med som de ikke har fått delt tidligere i intervjuet.

VURDERING AV METODEN

Vi har gjennom prosjektet fått til en bred representasjon, og fått inn mange ulike innspill fra barn og unge. Vi har brukt ulike metoder som har lagt til rette for at de unge kunne bidra med sine tanker på ulike måter. Dette har vi opplevd som en stor styrke.

Dersom vi hadde hatt bedre tid på prosjektet ser vi at det hadde vært hensiktsmessig å dykke litt dypere inn i enkelte problemstillinger som får frem uenighetene blant de unge.

I en del 2 av prosjektet ville vi i større grad ha utfordret de unge til å lage en prioritering av de ulike hensynene. Vi ville også ha jobbet med å få de unge til å konkretisere innspillene sine.

Vi har diskutert om vi burde ha fortalt mer om hvordan en lovprosess fungerer, men har konkludert med at det er mest hensiktsmessig å ikke si for mye. Vi ønsket en åpen prosess og ville ikke begrense eller styre innspillene.

I dybdeintervjuene fikk vi ikke tak i alle informantene vi ønsket å snakke med. Vi tok blant annet kontakt med noen vi visste var en del av skutermiljøet, men fikk ikke svar. Vi fikk gjennom prosjektet likevel snakket med andre som har tilknytning til skutermiljøet.

Vi har i ettertid reflektert rundt at vi kunne ha gått mer aktivt inn i ulike brukergrupper for å innhente et bredere spekter av innspill.

Bildet er fra Workshop i Tromsø

HOVEDPUNKTER FRA PROSJEKET

Barn og unge har ulike meninger om motorferdsel i naturen. Noen mener at vi trenger strengere regler eller at ingen motoriserte kjøretøy burde ferdes i naturen. Andre mener at motorferdsel i naturen er for strengt regulert i dag, og at det trengs mildere regler.

De unge enes om noen prinsipielle utgangspunkter. De er blant annet enig i at det er nødvendig med lovregler om motorferdsel i naturen, samt at disse reglene må lages med lokal medvirkning. De er også enige om at sikkerhet og trygghet er det viktigste hensynet ved regulering av kjøring i naturen.

Uenighetene handler om ulike nyanser i prioriteringer. Noen ønsker å prioritere naturvern over alt annet, mens andre ønsker at det skal være rom for å utnytte og benytte seg av naturen på flere måter.

De unge kommer med gode refleksjoner og begrunner meningene sine godt. Flere reflekterer rundt at det er vanskelige avveininger som må gjøres og argumenterer både for og imot.

Barn og unge er opptatt av at den nye loven skal være fremtidsrettet og kunne tilpasses til ny teknologisk utvikling etter hvert. Lovutvalget oppfordres til å lage en lov med tydelige regler som er lett å forholde seg til.

Flere uttrykker at det er viktig at den nye loven baseres på forskning, utredninger og konsekvensbetraktninger. Hva er konsekvensene?

Oppfordringen «hør på ulike synspunkter og meninger» går igjen. De unge er veldig klar over at folk har ulike mening om motorferdsel i naturen og ønsker at alles meninger skal inkluderes og ivaretas i lovprosessen.

Hva er «motorferdsel i naturen» for barn og unge?

Barn og unge forbinder «motorferdsel i naturen» med motoriserte kjøretøy som snøskuter, firhjuling, crosser, lettskykkel, moped, båter, bil og fly. I Tromsø ble motorferdsel i naturen også assosiert med elsparkesykler.

De unge har ulike opplevelser og inntrykk av hvordan motorferdsel i naturen foregår.

Flere har familier som bruker motoriserte kjøretøy for å komme seg til hytter, måke snø og hente ved. De unge vet også at motorferdsel brukes mye i noen næringer, slik som reindrift og turisme.

Noen forbinder motorferdsel i naturen med folk som råkjørere og ødelegger naturen. Flere beskriver kjøring i naturen som «høy fart og mye lyd». Noen snakker om at slik kjøring kan være farlig og er bekymret for sikkerheten både til de som kjører og andre rundt.

«Kultur» brukes også for å beskrive motorferdsel i naturen. Snøskuterkulturen er spesielt nevnt.

De unge mener at det er nødvendig, viktig og en selvfølge å ha regler om motorferdsel i naturen.

Det er viktig for unge å ta vare på den fine naturen vi har i Norge. De unge ønsker å ivareta hele økosystemet, og mange uttrykker en spesiell bekymring for hvordan dyrelivet blir påvirket av motorferdsel.

Hensynet til miljøet dukker raskt opp når de unge blir spurt om motorferdsel i naturen. De unge snakker om å kutte klimagassutslipp og at mennesker bør levne minst mulig spor i naturen.

Regler er også viktig for å ivareta sikkerheten til de som kjører i naturen og andre som befinner seg rundt.

Hva ønsker de unge å oppleve i naturen?

Unge har ulike forhold til naturen, men mange bruker naturen for å oppleve de samme kvalitetene.

Det som går igjen hos de aller fleste er at man ønsker å oppleve frisk luft, ro og fred. Naturen brukes av mange som et avslappende sted for å komme seg litt unna folk, bylivet og stress. Mange trekker frem at det er viktig at

naturen er stille, og at man kan lytte til naturens lyder: fugler, dyr, foss, vind og vann.

De unge ønsker å se en fin natur som ikke er synlig påvirket eller ødelagt av mennesker. De vil se fjell, trær, grønne planter, stjernehimmel og oppleve dyrelivet. Mange synes også det er viktig å oppleve god utsikt.

Naturen brukes som en sosial arena for noen. De bruker naturen til å ha det gøy og føle seg fri. Aktiviteter som lang gåtur, klatring, fjelltur, telttur, kajakkpadling, skitur, jakt, fiske, snøskutertur og kjøring av firhjuling nevnes.

Å ha respekt for naturen og levne minst mulig spor er noe mange er opptatt av å få til. Det er viktig for de unge å oppleve naturen som et trygt og åpent sted som er tilgjengelig for alle.

De unges syn på naturen i fremtiden

Mange synes det er vanskelig å se for seg hvordan naturen kommer til å se ut i fremtiden.

Flere frykter at den naturen vi kjenner til i dag kommer til å forsvinne. Det bildet de unge maler av fremtidens natur

preges av søppel, forurensing, ødelagt natur, endret dyrliv, mye utbygging og få områder med urørt natur.

Naturen pregnes av befolkningsvekst, økt turisme, global oppvarming og menneskers manglende respekt for naturen.

Fremtiden er ikke bare mørk og trist, de unge ser også for seg at fremtiden pregnes av teknologisk utvikling, el-kjøretøy og mer fornybar energi.

For å ikke havne der de unge frykter, håper de at vi som samfunn fremover vil tenke på mer på konsekvensene av å bruke naturen, og økte fokus mot å ta vare på, respektere og utnytte naturen på en forsvarlig måte.

I Tromsøområdet ble det også foreslått å kutte utslipp via motorferdsel. Dette ble ikke nevnt andre steder.

Motorferdsel i naturen eller ikke?

Noen av de unge fra Tromsøområdet mener at det ikke burde være lov til å kjøre i naturen. Dette ble ikke foreslått av noen da vi var i Hammerfest.

Andre mener at det ikke burde være lov til å kjøre bare for rekreasjon, men at man burde få lov til å kjøre hvis det er en mening bak kjøringen. Dette ble nevnt av unge både i Tromsø og i Hammerfest.

De fleste mener likevel at det burde være lovlig å kjøre i naturen, men i avgrensede områder. Det er viktig for mange at man kan velge å bruke områder i naturen uten motorferdsel, for å gå på tur eller ski.

Det er også noen som mener at man burde legge til rette for mer kjøring og flere løyper.

Hvor strenge burde reglene være? – viktige hensyn

Det er bred enighet om at det viktigste hensynet ved regulering av kjøring i naturen er sikkerhet og trygghet.

Videre er det viktig at både mennesker og naturen skal trives, og at man må finne en balanse mellom disse. Her er de unge uenige om hva som bør prioriteres.

Noen mener at naturen og dyrelivet klart burde prioriteres først, og at vi skal jobbe for å bevare de naturlige forholdene. De vi snakket med fra Tromsøområdet gav

sterkest signaler om at naturen bør prioriteres. Det bemerkes av en at loven er til for å ta vare på naturen.

Andre ser for seg et større kompromiss, hvor naturen ikke skal bli mer skadet enn nødvendig og at det ikke skal gjøres store endringer og inngrep.

Flere trekker frem bærekraft som et viktig hensyn og mener at vi må bruke naturen på en slik måte at vi ikke ødelegger for de som kommer etter oss.

Drømmesituasjonen som mange ønsker seg er å kunne bruke naturen både til fots og med motor uten at det fører til negative konsekvenser for livet i naturen.

Noen trekker frem at det er viktig å bevare kulturen som er knyttet til kjøring i naturen, slik som snøskuterkulturen.

Tilgjengelighet for alle trekkes også frem som et sentralt hensyn som må være med i avveiningen. Muligheten for å kjøre i naturen gjør at naturen er tilgjengelig for flere.

Hvor strenge burde reglene være? – unntak

Gjennom medvirkningsprosessene ble det diskutert flere nyanser i, og mulige unntak fra reglene om motorferdsel i naturen. Det var klart uenigheter om disse blant de unge.

Noen mente at det burde være strengere regler for de som bare kjører for rekreasjon, mens de som har en god grunn til å kjøre burde ha mildere regler. Som eksempler på «gode grunner» ble det nevnt mennesker som bruker kjøretøy på grunn av lange distanser, mennesker som trenger kjøretøy for komme seg til og frakte ting til hytter, og de som bruker kjøretøy til næringsvirksomhet.

Virksomheter i naturen som er avhengig av motorferdsel vil for de unge for eksempel være turisme, uthenting av ressurser, gjeting og reindrift. Flere unge påpeker at det er en klar forskjell mellom de som kjører for moro skyld og de som utfører et arbeid, men det er usikkert om de unge tenker at disse burde ha ulike regler.

En av de som ble intervjuet var veldig opptatt av denne problemstillingen. Han snakket om at når man kan tjene penger på naturen er det lett å prioritere et produkt eller en god opplevelse over naturhensynene. Det var viktig for

han at næringsdrivende ikke hadde midlere regler enn andre privatpersoner. Han mente likevel ikke at man konsekvent skulle regulere næringsvirksomhet strengere. Han uttalte at det ville være mer hensiktsmessig å blant annet ha strengere regler for store grupper.

Flere drøftet om urfolk, spesielt de som har reindrift, burde ha særregler for motorferdsel i naturen. Noen mente at de klart burde ha egne regler, men at de likevel ikke skal ha lov til å gjøre hva de vil. Andre mente at det burde være like regler for alle og at urfolk ikke skal ha særregler.

Det var en klar enighet om at staten burde ha unntak fra reglene i forbindelse med nødtilfeller, leteaksjoner, etterretning og forsvarsarbeid.

Andre nyanser de unge snakket om som påvirker hvor strenge reglene burde være:

Hvilket landskap man kjører på. Det er forskjell på om man kjører på snø på vinteren, eller om man kjører på sommeren.

Hvilket kjøretøy man bruker. Noen mente at kjøretøy med mer utslipp burde reguleres strengere. Andre mente at kjøretøy som gjør mer skade burde reguleres strengere.

Kommunalt selvstyre eller sterke nasjonale regler?

De unge drøfter at det vanskelig kan lages ett sett regler som passer for alle kommunene i Norge. Norge er et langstrakt land med mye forskjellig natur, ulikt landskap og ulik befolkningstetthet. Man skal ta hensyn til ulikt dyreliv, ulikt klima, ulike kulturer, ulike næringer og ulike vernede områder.

Kontrasten mellom Oslo og Finnmark trekkes frem av mange som illustrasjon.

Noen unge mener derfor at reglene burde være forskjellig fra et sted til et annet. Regionale regler ble blant annet foreslått. Andre mener at det burde være like regler for alle, men at disse kan tilpasses etter lokale forhold.

Det påpekes videre av noen at ulike regler ulike steder kan skape forvirring og at det kanskje er enklere med felles regler.

Prinsipielt sett er de unge enige om de nye reglene må lages med lokal medvirkning, men hvordan dette skal foregå er de uenige om.

Det er også bred enighet om at det burde være noen tydelige nasjonale grunnregler som gjelder for alle. De

nasjonale reglene burde blant annet inneholde grunnleggende krav til beskyttelse av naturen og regler om sikkerhet.

Noen mener at kommunene burde bestemme noen regler helt selv, fordi kommunene har den beste lokale kunnskapen. Å gi kommunene handlingsrom til å velge ulike regler vil også gjøre at man får testet ut ulike løsninger og kan lære av disse.

Andre mener at det er problematisk å gi kommunene slik makt. Det påpekes at dette temaet kommer til å få stor betydning for lokalvalgene, samt at lokalpolitikken kan være tilbøyelig for sterke interesser i kommunen. Flere konkluderte derfor med at denne oppgaven bør tillegges fylkeskommuner eller regioner.

RESULTAT FRA WORKSHOP

WORKSHOP PÅ «UNGDOMSKONFERANSEN» TROMSØ 11.OKT 2022

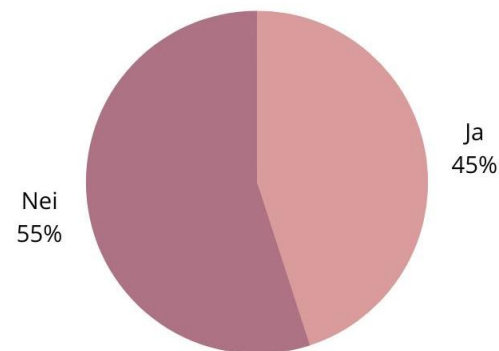
Om «Ungdomskonferansen»

Ungdomskonferansen i Tromsø var en samling arrangert av Ungdomsrådet i Tromsø. Invitasjonen gikk ut til alle skolene i kommunen, som kunne stille med et visst antall deltakere hver. Andre engasjerte ungdommer ble oppfordret til å melde seg på. På samlingen var det 78 ungdommer som deltok i aldersgruppen 13-19 år.

Ungdommene var allerede delt inn i grupper på 6-7 stykker fra en tidligere workshop. Medlemmer av ungdomsrådet fungerte som ordstyrere og referenter på hver gruppe.

Resultat fra innledende spørsmål

45 % av ungdommene hadde hørt om motorferdselloven før, og 34 % kjente til noen regler om motorferdsel i nature.

Har du hørt om
motorferdselloven før?

Resultat fra diskusjonsgrupper

Alle resultatene fra diskusjonsgruppene på workshopen i Tromsø finnes i vedlegg 3.

1. *Bør man ha regler om motorisert ferdsel i naturen, og kan du tenke deg grunner til det?*

Alle gruppene svarte «ja» på dette spørsmålet. **«Alle kjøretøy bør ha regler».**

De fleste av de unge ser for seg at motorferdsel i naturen ødelegger, forurenses, forstyrrer og skremmer ved å lage høy lyd. Andre stilte mer spørsmål ved hva man egentlig ødelegger ved motorferdsel.

De unge snakket om at regler er viktig for å ta vare på miljøet, dyrene, økosystemene og naturområdene. **«Ja, vil hjelpe å ta vare på naturen»** De trakk også frem at man trenger regler for å ta hensyn til gårdsbruk og reinsdyr.

Mange snakket videre om at regler er viktig for sikkerheten både til den som kjører motoriserte kjøretøy i naturen og alle som er rundt. **«Hvis du kjører hvor du vil kan du kjøre på utrygge steder».** En gruppe var også innom stikkordet «nødetater», uten å utdype dette noe mer.

«Ja, det bør være regler. Hvis ikke kan du kjøre hvor du vil - ødelegge natur, skade deg selv og andre, ødelegge beiter, ødelegge økosystem».

Noen grupper fikk fram nyanser i hvor strenge reglene burde være.

Flere mente at det kommer litt an på kjøretøyet hvor strenge regler man burde ha. Noen mente at man burde ha strenge regler mot kjøretøy som har mye utslipp.

En gruppe snakket også om at det er forskjell på urfolk som bruker kjøretøy i naturen i forbindelse med et arbeid, og andre som bare kjører tur. **«Forskjeller på samiske som kjører snøskuter og de som ikke er samisk».**

Et annet sentralt stikkord fra denne diskusjonen var «sporløs ferdsel». En gruppe mente at all motorferdsel bør foregå på avgrensede områder.

2. Hvordan tenker du at motorferdsel påvirker naturen?

Alle gruppene nevnte CO² utslipp og at motorferdsel i naturen forurenses. «**Ikke positivt**». Andre beskrivelser som gikk igjen var «ødelegger», «forstyrrer», «bråker» og «skremmer».

Mange trakk frem hensynet til dyrelivet, økosystemer, trær og planter. Noen nevnte til og med at motorferdsel i havet «**forstyrrer hvalsignaler**».

Flere snakket om at motorferdsel påvirker urfolk i deres tradisjonsområder og ved reindrift. Motorferdsel påvirker også beiteområder og maten til flere dyr. «**Vannskutere kan være med på å drepe lakselus som er maten til en type fisk**».

Motorferdsel i naturen kan også føre til ulykker som påvirker naturen, eksempelvis snøras.

Ved dette spørsmålet finner vi også nyanser i svarene. Noen kjøretøy gjør mindre skade enn andre. Og ødeleggelsene er «**sesongbaserte**». På sommeren vil det være mer skader på naturen enn på vinteren.

Flere grupper uttrykte et ønske om «**urørt natur**».

3. Hva ønsker du å oppleve i naturen, og hva er viktige kvaliteter ved å utøve friluftsliv?

Det de aller fleste unge ønsker å oppleve i naturen er frisk luft, og en ren, ikke-forurenset natur. Herunder er det viktig at det ikke ligger søppel i naturen.

Noen grupper snakket om at man ønsket å oppleve «**uberørt natur**» som ikke er «**synlig påvirket av menneskeferdsel**».

Mange av gruppene snakket om at de ønsker å bruke naturen som «**en pause fra en hektisk hverdag**» og ønsker derfor at naturen skal være avslappende, stille og fredelig. De unge bruker naturen som et avbrekk fra stress og noen grupper snakket om at de bruker naturen for å «**finne seg selv litt**».

En gruppe snakket også om at man bruker naturen til trening «**i frisk luft**». Totalt sett er bruk av naturen «**psykisk og fysisk helsefremmende**».

Flere grupper trakk frem «**god utsikt**» som noe de ønsker å oppleve i naturen, og de vil at naturen skal være «**fin å se på**».

De unge nevnte mange aktiviteter de ønsker å drive med i naturen, blant annet ski, slalåm, camping, dykking, fjellturer, fugletitting, plukke blomster, lage snømann og møte dyr.

Videre ønsker de å oppleve dyrelivet, plantelivet og et **«rikt biologiske mangfold»**. Noen trakk frem at man ønsker å kunne finne mat i naturen, for eksempel bær og sopp.

Mange av gruppene nevnte også **«stier»** som en ønsket løsning for at man kan oppnå de viktige kvalitetene med utøvelse av friluftsliv, men også bevare noe av den urørte naturen.

4. *Hvordan tror du bruk av naturen vil være i fremtiden? Vil det være annerledes enn i dag? Hvordan ønsker du at bruken av naturen skal se ut i fremtiden?*

De unge var enige om at bruken av naturen vil være annerledes i fremtiden.

De fleste gruppene maler et dystert bilde av hvordan man ser for seg at naturen brukes i fremtiden, men når de unge forteller hvordan de ønsker at naturen skal se ut i fremtiden, kommer de også med sine håp for hvordan man kan snu den utviklingen de frykter. **«Det kan gå bedre hvis vi tar oss sammen»**.

De unge ser for seg at naturen i fremtiden vil være preget av global oppvarming og klimaendringer. Naturen vil være mer utbygd og mer forsøplet.

Noen ser for seg at all natur vil være borte om 100 år og at vi vil stå igjen med en **«mørk og trist natur»** med **«lite dyr og planter»**. Noen snakket om **«befolkningsvekst»** og at vi kommer til å få et økt behov for å bruke mer areal.

Andre synes det var vanskelig å se for seg hva som vil være annerledes i fremtiden. Og noen ser for seg at naturen i fremtiden kommer til å være lik som i dag.

Noen grupper snakket om «**ny teknologi**» og at man tror det blir en økning i fornybar energi.

Flere av de unge snakket også om at man kommer til å få flere vernede områder og arter på grunn av ødeleggelse og utryddelse.

De unge «**håper vi tenker mer på konsekvensene av å bruke naturen, og er derfor mer forsiktig med bruken**».

De unge ønsker at vi skal bli flinkere på å ta vare på naturen og vil at naturen skal være frodig og full av liv.

«**Naturen skal nytes**» og «**ikke ødelegges av mennesker**».

For å oppnå dette mener de unge at vi må «**gå grønnere**». Konkret håper flere av de unge at vi kan «**kutte ned på utslipp via motorferdsel**», finne mer fornybare ressurser og begynne å utnytte naturen på en mer miljøvennlig måte.

De unge snakket også om at mennesker ikke merker hvor dårlig det er «**hvis vi ikke opplever det selv**» og oppfordrer samfunnet til å være «**flink til å ta engasjement**».

5. *Synes du man bør ha samme regler i hele landet, eller bør kommunene bestemme noen regler selv? Hvilke regler bør kommunene eventuelt ikke få bestemme selv?*

Alle gruppene var enige i at kommunene burde få bestemme noen regler selv, men at det burde være noen felles regler for alle.

De unge trakk frem at naturen varierer veldig fra sted til sted, som fører til ulike bruk av motorferdsel. Det er ulik befolkningstetthet, ulike landskap og ulikt dyreliv. Dette gjør at man burde ha mulighet til å «**tilpasse reglene etter geografisk område**».

Noen kommuner er «**mer avhengig av noen naturyrker og er derfor også mer avhengig av motorisert ferdsel i naturen**».

De unge mener at man burde ha tydelige nasjonale grunnregler. Man trenger blant annet grunnregler om bruk av motorferdsel ved flyplass og militære områder, og for havbruk, jakt og fiske. En gruppe trakk også frem at kommunene ikke burde ha lov til å endre på vernede områder.

Resultat fra brevene til Motorferdsellovutvalget

Alle brevene er vedlagt i vedlegg 4. Dette er en sammenfatning av hva de unge skrev i brevene, med noen sitater og utklipp.

«Hva er viktig for meg når jeg ferdes i naturen»

For unge mennesker er det viktig at naturen er fin og **«ikke ødelagt av mennesker»**. Naturen skal være vakker å se på og se ut som natur. Den skal være grønn, fargerik og full av **«frisk luft»**. Mange av de unge bruker naturen nettopp for å oppleve den friske luften.

Naturen bør også være uten lysforstyrrelser. Mange ønsker å gå i pent terreng, på gode stier og **«oppleve god utsikt»**.

Å ta hensyn til **«dyrelivet»** er viktig for mange unge. De ønsker at vi mennesker ikke blander oss inn eller ødelegger dyrelivet, men heller ivaretar dyrene slik at ingen blir skadet. Mange ønsker å se og oppleve dyrelivet når de er ute i naturen.

De unge ønsker å se uberørt natur som viser **«lite tegn til menneskelige forstyrrelser»**.

Det er viktig at naturen er ren og ikke forurenset eller full av søppel fra de som var der tidligere. **«Når jeg går på ski skal ikke snøen være svart eller mørk etter CO2 utslipp fra biler»**.

Når de unge forlater naturen vil de at naturen skal være **«like fin som når vi kom»**. Naturen skal heller ikke være skadet eller ødelagt på noen annen måte.

AT NATUREN ER IVARETATT
OG FREDELIG

*å høre meg
at det er rent
avslappende, fint, friskt, ingen
ødeleggelse, ingen søppel,*

*at naturen er fin og ikke
"ødelagt" av mennesker osv.
At det er Fredelig.*

Hyggelige mennesker (si hei)

*At det er trygg ferdsel, både for
meg, med mennesker og naturen.*

*Naturen skal se ut som natur
ikke en slitt vei.*

Rolig. Gripe stier og gå på

i ikke levne "fotspor"

En pause fra hverdagen.

Det er viktig **«at naturen ikke blir skadet mer enn nødvendig»**.

Noen skriver at det ikke bare bør legges vekt på naturen, men også på oss mennesker.

Stillhet, fred og ro er noe mange trekker frem som gode kvaliteter ved naturen. De unge opplever naturen som avslappende og ønsker at det skal være en **«rolig plass hvor man kan koble seg fra det hektiske dagliglivet»**. Naturen bør derfor være uten støyforstyrrelser og vekk fra bilveien.

Naturen skal være et sted hvor man kan **«oppleve trygghet»** både for seg selv, for medmennesker, dyrene og naturen. Det er viktig å **«ivareta sikkerhet»** ved å legge til rette for trygge stier og løyper.

Naturen skal også være et sted hvor man kan ha det gøy, være ute og føle seg fri. Noen skriver at det er viktig **«å kose meg»** og at **«jeg kan gå hvor jeg vil»**.

De unge bruker også naturen som en **«sosial arena»** sammen med venner. Det er viktig for de unge at naturen er **«tilrettelagt»** slik at det er inkluderende og **«åpent for alle»**.

Noen av de unge trekker frem at det er viktig at man skal ha lov til å kjøre, men også viktig at det finnes områder hvor motorferdsel er forbudt. Noen skriver at man må **«ferdes på en bærekraftig [måte] og intervensjoner minst mulig i naturen»**. De unge ønsker å kunne drive med sporløs ferdsel og ikke **«levne fotspor i naturen»**.

Det er utrolig viktig for meg at jeg kan oppleve stillhet og trygghet.

Men selvom den skal være "urok" ønsket jeg fortsatt i Høve skuter

Stillhet sporløs ferdsel

For meg er det viktig at NATUREN KAN BRUKES som en ARENA for det sosiale

at alle tar hensyn

- Ryddig i naturen (ikke mye søppel liggende rundt)

Pass på dyrene!

• At det er et et rolig område hvor jeg har muligheten til å slippe av

Og at du kan være ute og føle deg fri

- usørt natur

• Å ta vare på alt rundt meg.

«Viktig å huske på når dere skal lage den nye motorferdselloven:»
De unge mener det er viktig «**at naturen blir prioritert**» når man skal lage den nye loven. En skriver at loven «**er for å ta vare på naturen**» og andre skriver at lovutvalget burde tenke på klima, miljøet og bærekraft.

«**Tenk heller på naturen og dyrene enn at man kan ha det gøy og kjøre**» skriver noen, mens andre skriver at reglene bør legges til rette for «**minimal skade på naturen**». Det er viktig for de unge å holde naturen fin.

Dyrelivet og bevaring av dyrenes leveområder trekkes også frem som et viktig hensyn. De unge ber om at man vurderer «**hvordan dyrelivet blir påvirket av motorferdsel**».

De unge er noe uenige i hvilke regler som bør gjelde for motorferdsel i naturen. Noen mener at «**ingen kjøretøy burde få lov til å ferdes i vill natur**», mens andre mener det er viktig å ha områder hvor motorferdsel er lovlig.

De unge som mener man ikke bør forby motorferdsel er relativt samstemt om at man burde ha «**avgrensede områder**» til motorferdsel og at det ikke skal være lov til å kjøre over alt. Dette for å forhindre at naturen «**blir full av spor og helt flat**».

Noen mener at det skal være lov til å kjøre, men at man burde «**stramme inn**» reglene og prøve å begrense den forurensende trafikken. Andre mener at man burde lage flere løyper for kjøretøy «**slik at man ikke kjører ulovlig**».

Tenk på miljø og bærekraft,
likestilling, ta hensyn til at
a ikke har tog eller trikk

Tilpasset for alle

Hold naturen fin

MINIMAL SKADE PÅ NATUR

Ikke bygge så mange
så det faktisk er plass til
natur og dyr/fugler

Naturen er viktig, både for oss mennesker
og for andre dyr som bor i naturen.

Framtiden

for miljø, ikke imot.

Det er for å ta vare på naturen.

Det er avgjørende at den nye motorferdselloven
varetar ikke kun natur og klima, men først og
fremst trygghet.

De unge ber lovutvalget huske at noen bruker kjøretøy fordi det er snakk om lange distanser, og ikke bare fordi det er gøy.

Noen av de unge mener at man bør ta hensyn til kultur og **«urfolks rettigheter»**, særlig i forhold til reindrift. Andre mener at det ikke bør være forskjellige regler for urfolk, men **«like regler for alle»**.

Flere skriver at hensynet til **«sikkerhet»** og **«trygghet»** bør veie tyngst.

Videre har de unge klare tanker om hvem som burde bestemme reglene.

Alle var enige i at reglene burde være litt forskjellig fra sted til sted. **«Klimaet er forskjellig, loven må passe det»**. Det må tas hensyn til forskjeller mellom naturen i nord og i sør, og forskjeller mellom by og

landet. **«Natur, klima og tradisjoner varierer fra ulike steder for eksempel snømengde, reindrift»**.

De ulike kommunene/fylkene har også ulike forhold til motorferdsel. Noen steder er **«ferdsel i naturen en viktig del av næringer og/eller hvordan folk kommer seg rundt»**.

Noen skriver videre at det er lurt med **«nasjonale grunnregler»**.

De unge mener det er viktig i lovprosessen å **«høre på ulike synspunkter og meninger»** og at loven er tilpasset alle. Lovutvalget bes om å utforme en lov som er lett å forholde seg til med tydelige regler. De unge ber om at lovutvalget tenker på **«fremtiden»** og **«inkluderer ungdommens meninger»** i lovforslaget.

Ikke forskjell på Norske og Urfolk
Like regler til alle.

Tenk på folk fremtiden
Husk på at Motorferdsel er Særlig
Svært Fjelle til Sjø

Ikke bygge motorveier over naturen!

Ta hensyn til kultur (Reindrift)

Naturen i alle fylker/kommuner
er ikke lik. Så derfor kommer
det å være lurt at det er forskjellige
regler med nasjonale grunnregler.

Klimaet er forskjellig, loven må
passe det.

Den tar vare på dyrene

Det er viktig at dere husker på komer og
områder der motorisert ferdsel i naturen er en
viktig del av næringer og/eller hvordan folk kommer
seg rundt. Og at naturen også er viktig. 2

Flere scooter ATV kjøper, slik at man slipper
ulovlig kjøring

WORKSHOP PÅ KONFERANSEN «UNGDOMSRÅD I NORD» HAMMERFEST 16.OKT 2022

Om «Ungdomsråd i Nord»

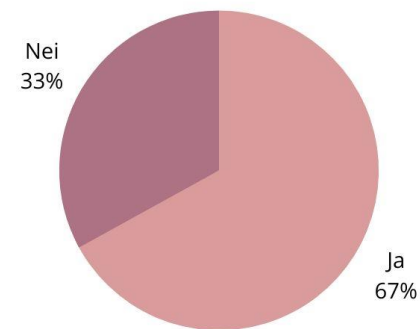
«Ungdomsråd i Nord» var en konferanse arrangert av Hammerfest Ungdomsråd med støtte fra Erasmus pluss. Invitasjonen gikk ut til alle ungdomsråd i Nord-Norge. På samlingen deltok 92 ungdommer i alderen 13 – 19 år.

Ungdommene ble delt inn i tilfeldige grupper, med 6-7 stykker på hver gruppe.

Ungdomsrådscoordinatorer og andre voksenpersoner på konferansen fungerte som ordstyrere og referent på hver gruppe.

Resultat fra innledende spørsmål

44 % av ungdommene hadde hørt om motorferdselloven før, og hele 67 % kjente til noen regler om motorferdsel i naturen.

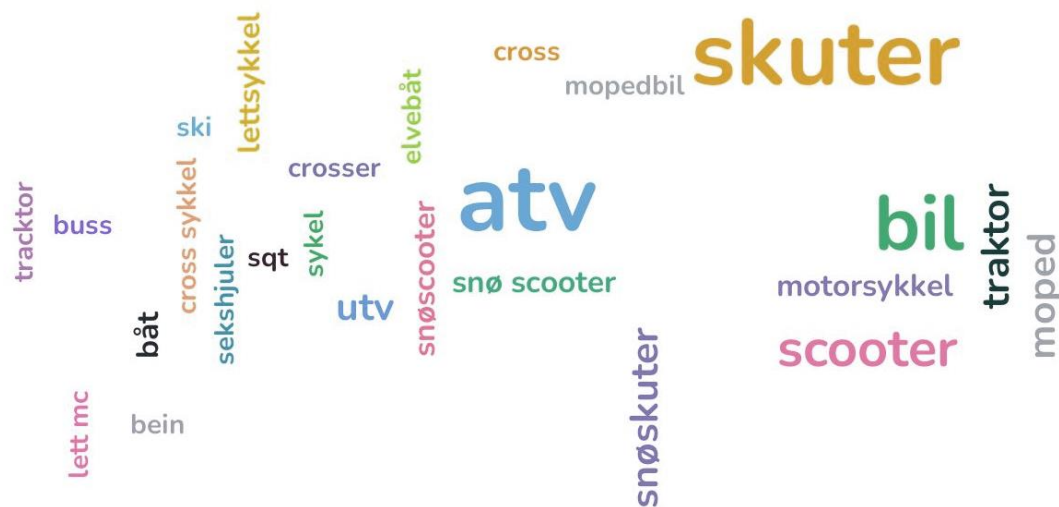

Kjenner du til noen regler om motorferdsel?

På neste spørsmål, hvilke motoriserte kjøretøy bruker du/familien din/vennene dine i naturen? svarte de fleste *skuter*, *atv* og *bil*.

Videre ble også *cross*, *mopedbil*, *moped*, *motorsyssel*, *traktor*, *syssel*, *båt*, *elvebåt* og *lettsyssel* nevnt.

Resultat fra diskusjonsgrupper

Alle resultatene fra diskusjonsgruppene på workshopen i Hammerfest finnes i vedlegg 5.

1. Bør man ha regler om motorisert ferdsel i naturen, og kan du tenke deg grunner til det?

Alle gruppene var enige om at vi trenger regler om motorferdsel i naturen. De unge mener det er nødvendig å «**sette grenser**» for å ta vare på den fine og unike naturen vår.

De unge snakket om at motorferdsel i naturen forurensar, legger igjen «**spor i naturen**» og er til irritasjon for mange. Det ønskes regler som beskytter dyrelivet og økosystemet i naturen.

De unge vil også ha regler som ivaretar «**samiske rettigheter**» og behovene ved reindrift. En diskusjonsgruppe snakket om at de som «**gjeter**» dyr som sau og reinsdyr burde ha særlige regler.

Flere grupper snakket om at regler er viktig for å unngå ulykker og ivareta sikkerheten «**for de som utfører og andre som er i naturen**».

En gruppe snakket om at staten burde få lov til å kjøre hvor de vil i forbindelse med «**etterretning, forsvar og leteaksjoner**».

Hensynet til privat eiendomsrett ble trukket frem av mange grupper, og noen diskuterte om at man burde kunne bruke motoriserte kjøretøy hvor man selv eier eller leier jord.

Det ble også nevnt at man burde ha regler for å «**unngå motorferdsel i naturreservat og nasjonalparker**».

Reglene må «**spesifisere hva som er lov og ikke lov**», og flere grupper trakk frem at man burde ha oppmerkede løyper og avsatte områder til lek og frikjøring for de som har dette som hobby. Videre er det viktig at disse områdene blir vedlikeholdt slik at det ikke oppstår groper eller for brede spor. Andre mener at man ikke burde kjøre i naturen «**fordi det er gøy**».

2. Hvordan tenker du at motorferdsel påvirker naturen?

De unge mener at motorferdsel i naturen påvirker naturen på en negativ måte. Flere trekker frem at motorferdsel ødelegger og skaper **«ubalanse i naturen»**.

Motoriserte kjøretøy slipper ut gass og eksos som forurenses luften, og kjøretøyene lager unaturlige humper og **«spor i naturen»**.

De unge er veldig opptatt av hvordan motorferdsel i naturen påvirker dyrene. Flere trakk frem at motorferdsel **«forstyrrer dyrelivet»**. Noen dyr skremmes og noen arter må flykte fordi hjemmet deres blir ødelagt. Dyr kan også bli påkjørt og skadet.

Flere snakket også om at motorferdsel **«ødelegger plantevekster»** når folk kjører over trær og planter. Plantene visner også raskere av forurenset luft.

«Derfor viktig med regler for å minske påvirkning på naturen».

De unge mener ikke at alt er negativt med motorferdsel i naturen, det trekkes også frem positive sider. Å kunne ta i bruk motoriserte kjøretøy i naturen gjør at **«folk kommer seg ut i den vakre naturen»** og at folk kommer seg til avsidesliggende hytter.

Diskusjonsgruppene mener også det er noen nyanser ved bruk av motoriserte kjøretøy i naturen.

Å kjøre på snø påvirker ikke like mye som å kjøre på våren eller sommeren. Det er også forskjell på hvilket landskap man kjører på. Noen av de unge mener at snøskuter ikke ødelegger så mye, mens for eksempel ATV ødelegger mer.

3. *Hva ønsker du å oppleve i naturen, og hva er viktige kvaliteter ved å utøve friluftsliv?*

De unge ønsker å se fin natur og «**god utsikt**». De vil se fjell, trær, grønne planter, stjernehimmel og oppleve dyrelivet. Det er viktig for de unge at naturen er uberørt og at den ikke er ødelagt av søppel. Noen trakk frem at de ønsker å «**oppleve det som ikke er menneskeskapt**».

De unge ønsker å ha en rolig opplevelse i naturen med «**stillhet**» og «**frisk luft**».

Av aktiviteter nevnte de unge å gå på tur, «**være på fjellet**», bærtur, jakt, fisketur og isfiske. Noen snakket om skuterturer i påsken, lage snøhule og å benytte seg av gapahuker.

Gruppene snakket om at det er viktig å ha «**respekt for naturen**» og respekt for de andre som ferdes i naturen.

For flere var det viktig å kunne «**ferdes fritt**», og de unge ønsker å kunne «**utøve bærekraftig og sporløs ferdsel**».

Et annet stikkord som ble nevnt av flere grupper var «**trygghet**». De unge vil at deres opplevelser i naturen skal være trygge og savner blant annet mobildekning i skuterløypene.

Noen trakk også frem at det er «**helsefremmende**» at befolkningen beveger seg i naturen.

Flere nevnte videre at man burde ha avsatt områder til motorferdsel, og at man da også kan «**velge områder uten motorferdsel for ski og tur**».

4. *Hvordan tror du bruk av naturen vil være i fremtiden?
Vil det være annerledes enn i dag? Hvordan ønsker du
at bruken av naturen skal se ut i fremtiden?*

De fleste gruppene så for seg at bruken av naturen kommer til å endre seg til noe dårligere i fremtiden. De ser for seg at naturen endres på grunn av «**global oppvarming**», «**forurensning**» og «**forsøpling**» fra mennesker. Noen trakk også frem at naturen vil bli mer påvirket på grunn av «**økt turisme**».

Andre grupper tenkte at det kommer til å være ganske likt som i dag, men med mer teknologisk utvikling av «**el-kjøretøy**».

De unge ser for seg en natur med forurenset luft og at det vil være «**få områder med urørt natur**». Man frykter at mennesker kommer til å ha mindre respekt for naturen i fremtiden og at naturen blir så ødelagt at man bruker den mindre. Flere snakket også om at flere områder i naturen kommer til å bli «**fredet**».

Naturen vil også endres værmessig og man ser for seg at det vil være komme «**mindre snø**». Dette gjør blant annet at snøskutere vil gjøre mer skade på naturen.

Endringene i naturen vil også føre til et «**endret dyreliv**».

Flere diskuterte hva som kommer til å skje med trær i fremtiden. Noen tenker at det vil være mindre trær på grunn av trehogst, mens andre mente det var viktig å hugge ned trærne og ikke la naturen gro igjen.

De unge ser også for seg at naturen kommer til å være mer tilpasset til menneskers bruk og mer tilpasset «**friluftsliv for alle**».

De unge ønsker et «**økt fokus på å ta vare på naturen**». De ønsker også at naturen skal være «**ren**» og at vi klarer å «**beholde det unike i naturen**».

Noen ser for seg at det nå kommer «**strengere regler**» for å klare å bevare naturen, mens andre ønsker seg «**mindre strenge regler**», fordi de vil bruke naturen mer fritt.

Unge ønsker å kunne kjøre i og se på naturen, men de vil også at vi mennesker skal «**utnytte naturen på en forsvarlig måte**» og respektere naturen.

En gruppe reflekterte rundt at man bør ha frihet, men også ansvarliggjøring.

5. *Synes du man bør ha samme regler i hele landet, eller bør kommunene bestemme noen regler selv? Hvilke regler bør kommunene eventuelt ikke få bestemme selv?*

De unge var litt uenige om hvem som burde bestemme reglene, men alle var enig i at man må ha **«lokal medvirkning»** representert av kommuner eller fylkeskommuner.

Noen mente at kommunene burde bestemme det aller meste av reglene selv, fordi **«naturen er forskjellig»** fra kommune til kommune, og særlig fra nord til sør i landet. De ulike områdene har ulike ting å ta hensyn til, slik som reindrift og ulike vernede områder.

Gruppene som mente at kommunene burde bestemme det meste selv, reflekterte også rundt at alle kommunene kanskje burde ha et **«felles utgangspunkt»** og at kommunene ikke burde få lov til å bestemme hva som skal være straffbart.

De fleste gruppene mente at man burde ha like regler i hele landet, med mulighet for at regioner, fylker eller kommuner kan bestemme noen regler.

Noen snakket om at det kunne være problematisk hvis kommunene fikk bestemme mye, fordi den politikken vil få stor betydning ved lokalvalg. Flere mente derfor at heller fylkeskommunen eller regioner burde få bestemme noen regler.

De unge mener at lokalsamfunnet burde **«velge hvilke områder som settes av til motorferdsel»**, bestemme løyperegler og miljøtiltak. Det var uenighet om hvem som burde bestemme fartsgrensene.

En gruppe bemerket at alle kommuner burde kunne gjøre **«unntak for de som driver med gjeting av dyr»** som rein og sau.

Resultat fra brevene til motorferdsellovutvalget

Alle brevene er vedlagt i vedlegg 6. Dette er en sammenfatning av hva de unge skrev i brevene, med noen sitater og utklipp.

Hva er viktig for meg når jeg ferdes i naturen:

For de unge er det viktig å se en fin, ryddig og ren natur. Naturen skal ikke være oppkjørt eller slitt og det skal heller **«ikke flyte rundt av søppel»**. Flere trekker frem at det er viktig å passe på, vedlikeholde og bevare naturen.

Noen av de unge skriver at det er viktig for dem at **«naturen er uberørt»** og at man **«ikke ser alt for mye menneske i naturen»**.

Det er viktig for unge at luften i naturen er ren og ikke forurenset. De

ønsker å oppleve **«frisk luft»** ute i naturen.

Unge ønsker å oppleve ro, stillhet og fredelighet i naturen. Både for seg selv, og av hensyn til dyrene.

«Viktig at det ikke er støy som forstyrrer nostalgien i naturen og skremmer bort dyrene».

En av de unge legger til at hen ikke mener at det skal være **«null støy»**, men at det for eksempel bør være **«en desibel grense»**.

«Det er viktig at dyrelivet bevares slik at man får en «ekte» opplevelse av naturen».

Respekt av dyrelivet og plantelivet trekkes fram av mange. De unge ønsker at dyrene skal få leve i fred i sitt **«naturlige habitat»**.

De fleste trekker frem sikkerhet og trygghet i naturen som svært viktig.

At jeg kan gå på plasser hvor jeg vet at jeg plutselig ikke får en ATV eller crosser syklende forbi

Mulighet til å ha det gøy.

At det er natur og se på og fremdeles kjøre i.

At det er frisk luft, stille og fredelig

At jeg ikke ser allfor mye «menneske» i den. Det skal være trygt for oss å være ute i naturen, men ikke at vi gjør det om til akkurat hvordan vi vil det.

Det er viktig for meg at naturen er uberørt og rolig.

å bli tatt hensyn til

Respekter folk og Natur

RO

At jeg er trygg og kan stole på at det er trygt å ferdes i oppmerkede løyper.

«Det skal være trygt for både de som ferdes til fots og med motor». Flere nevner gode stier, merkinger og løyper som gode sikkerhetstiltak. «Det er viktig å ha en trygg plass å kjøre».

Selv om naturen skal være fin å se på, ønsker mange av de unge fremdeles å kunne kjøre i den. De skriver at det er viktig å trives i naturen, ha det gøy og være fri. «Når jeg ferdes i naturen er viktig for meg å ha frihet, ikke være så begrenset, uten at det fører til negative konsekvenser for naturen og livet i den.»

Flere skriver om å ha respekt for hverandre og for naturen. Noen skriver at det er viktig for dem «å bli tatt hensyn til i form av fart, lyd og lys».

For de unge er det viktig å ha avgrensede områder til motorferdsel. Både av hensyn til at de som kjører kan kjøre på «trygge og oversiktlige løyper», og av hensyn til at de som ikke kjører «plutselig ikke får en ATV eller crosser kjørende forbi».

Noen trekker frem at det er viktig at «områder ikke blir fredet for ferdsel av kjøretøy» og at man kan få til «mest mulig benyttelse» av naturen.

Tilrettelagt natur og at «det må være mulighet for at alle kan ferdes i naturen» er et hensyn som går igjen hos mange. Flere skriver direkte at naturen også må være tilrettelagt for mennesker med funksjonsnedsettelse.

At det er trygt - sikkerhet
Uet som e viktig for mæ når
å ferdes i naturen e at å får
den roa å treng om å treng det.

Å vise respekt rolig og stille

At jeg kan ferdes i naturen,
uten å ødelegge for de som
kommer etter meg

Når jeg ferdes i naturen er det viktig
for meg å ha frihet og ikke være
så begrenset, uten at det fører
til negative konsekvenser for naturen

Sporkes ferdsel!

at man kan hjelpe hverandre

Ryddle opp og sporkes
ferdsel

NaturVETT

Det er viktig å ha en trygg plass å kjøre

Det er viktig at naturen er bevart godt og
at man kan ferdes trygt. Det er også viktig
at det er en vis grad av ro man er i naturen.
Det må også være mulighet for at alle kan
ferdes, til og med folk med funksjonsnedsettelse.

Viktig å huske på når dere skal lage den nye motorferdselloven:

For de unge er det viktig at **«både mennesker og naturen trives»**.

Det er viktig å ta hensyn til dyrene som lever i naturen, tenke på sikkerhet og trygghet, og **«skåne naturen for store endringer»**.

Naturen skal være et **«godt sted for å avkobles»**. Og det skal være mulig for alle å bruke naturen.

Det er viktig for flere å **«bevare snøskuterkulturen»**, og at det fortsatt skal være lov til å kjøre ute i naturen. I forlengelsen av dette skrives det om **«bærekraftig ferdsel»** og at løyper må legges til der hvor det er mobildekning.

Mange skriver om at det er viktig å ta i betraktning at noen bruker

motorferdsel for å jobbe. Som eksempel nevnes urfolk og bønder.

«Dere må huske på de i samfunnet som er avhengig av motorferdsel i naturen i sin næring.»

Noen skriver at dersom urfolk ikke får bruke motorferdsel, vil det bli tungt å arbeide med reindrift. Flere vil nok måtte selge, fordi de ikke har kapasitet til å holde på.

«Deler av den samiske kulturen vil da forsvinne».

Flere skriver at det er viktig å ta hensyn til reindriften ved utforming av de nye reglene, men **«ikke gi de lov til å gjøre hva de vil»**.

Det påpekes videre at det er viktig å huske på at noen bruker motorferdsel for å komme seg til hytter.

At det fortsatt skal være lov og lyse ute i naturen

Tenke på bønder og sommer som må øjete dyr

Det er viktig at man huske på alle å at alle har forskjellige interesser å mening

at alle kan bruke naturen

SNØSCOOTER ØDELEGGER INGEN TING

huske på miljø og trygghet

Bevare bærekraftig ferdsel i naturen

At vi er mye strengere med lavene. og at vi kutter ned forbruksnivået

Tenk på at nede i sør ikke er det samme som opp i Nord og det burde bli tatt i betraktning at for eksempel Samene bruker det for å jobbe.

En skriver at **«Norge er et stort land med mange forskjellige behov på mange forskjellige plasser»**.

De unge er samstemte om at naturen er forskjellig fra landsdel til landsdel og kommune til kommune, og at det dermed ikke kan være like regler for alle kommuner i landet. Kontrasten mellom Finnmark og Oslo trekkes frem som illustrasjon.

«Kommuner er forskjellige og dermed må noen lover være spesielt tilpasset kommunene.»

De unge oppfordrer lovutvalget til å **«ta hensyn til alt og alle, og lage en best mulig lov som passer til flest og mest mulig, slik at alle ønsker å fortsette å være i naturen»**. De unge viser god forståelse for at alle har forskjellige

interesser og meninger, og at det er **«viktig å spørre alle forskjellige grupper mennesker om innspill»**.

Flere legger også til at det er viktig å huske på barn og unge ved lovutforming. **«Vi ungdom er de som kommer til å måtte følge loven lengst»**.

De unge ønsker at den nye loven skal regulere hvor man kan kjøre, hvor fort og når. Det bør også **«være mulighet til å oppdatere loven i henhold til teknologiutvikling»**. Noen ønsker at den nye loven skal være strengere, slik at man kutter ned på forbruksnivået, mens andre mener at man må lage en lov som folk ønsker og klarer å følge uten at den blir så begrensende.

Vi må huske på at det er ikke vårt hjem, vi må tenke på villdyr og de som lever og bor ute i skogen og slik. [Løype skal ligge der det er detning!]

At det skal være mulighet å oppdatere lover i henhold til teknologiutvikling

Tenk på barn og unge

Ta hensyn for reindriften, men ikke gi de lov til å gjøre det de vil.

Stor forskjell på Finnmark og Oslo

Ta hensyn til ALLE som verdset naturen

Store forskjelle, reindriften, mer frihet til å kjøre scooter, men fortsatt ikke fricoyler

JEG RAKK IKKE SKRIVE NOE, MEN LYKKE TIL B

RESULTATER FRA SPØRREUNDERSØKELSE OG INTERJVU

RESULTAT FRA SPØRREUNDERSØKELSE

Spørreundersøkelsen ble sendt ut til utvalgte prosjekttilskuddsmottakere fra Tvibitstigen. Vi fikk svar fra 7 unge mennesker bosatt i Nord-Norge. Informantene var mellom 19 og 35 år, de fleste mellom 25 og 35 år. Kun 3 av informantene visste at det fantes en lov om motorferdsel i naturen.

Det ble stilt åpne tekstspørsmål og påstandsspørsmål.

Påstandsspørsmålene ble stilt med følgende svaralternativer:

Enig   Litt enig   Vet ikke   Litt uenig   Uenig

Hva tenker du på når du hører «motorferdsel i naturen»?

De unge tenkte på regulering rundt ferdsel med snøscooter, firhjuling, båt, bil, vannskuter, helikopter og småfly.

Noen tenkte på folk som råkjørere, ødelegger planter og forlater langvarige sår i urørt natur. Andre tenkte på bevaring av naturlig mangfold og flora. Jakt ble også nevnt som aktivitet assosiert med motorferdsel i naturen.

Påstand 1: man bør ha regler om motorferdsel i naturen

På dette spørsmålet var informantene helt enige. De aller fleste valgte alternativet «enig», men noen valgte også «litt enig».

Påstand 2: motorferdsel i naturen burde være helt ulovlig

En overvekt av 57 % av informantene var «litt enig» i påstanden om at motorferdsel i naturen burde være helt ulovlig. Ca. 30% av informantene var «uenig» i påstanden, og en svarte «vet ikke».

Påstand 3: motorferdsel i naturen burde være mer lovlig enn det er i dag.

På denne påstanden fikk vi like mange svar over hele spekteret. En var «enig», en var «litt enig», en var «litt uenig» og en var «uenig». De resterende 3 svarte «vet ikke».

Begrunn svaret på påstand 1-3:

Svarene på dette feltet i spørreundersøkelsen reflekterer at de

unge var uenige om hvordan man vurderte påstandene.

Viktigheten av å ta vare på og

«**bevare naturen og dyrelivet**»

ble trukket frem av flere. Flere trakk frem at dyrene må ha et trygt og fredelig miljø.

«**Tilgjengelighet**» trekkes også frem som et stikkord. Det er mennesker som av ulike grunner trenger motorferdsel for å kunne oppleve naturen. Det er også viktig med tilgjengelighet i naturen ved kriser eller nødssituasjoner, og i noen næringer. Reindrift ble trukket frem som eksempel.

En informant trekker frem «**sikkerhet**» som stikkord og skriver at det er uforsvarlig å drive med motorferdsel for moroskyld i uegnede områder.

Flere hadde noen konkrete tanker om snøskuter og firhjulinger. Noen mener snøskuterkjøring burde være mer lovlig, og andre mener det burde reguleres strengere. Det ble trukket frem at den nye loven burde ivareta de som bruker skuter til arbeid bedre. En mente at motorferdsel med firhjulinger burde reguleres strengere enn det gjør i dag.

Hva ønsker du å oppleve i naturen?

De aller fleste nevnte tur til fots eller tur på fjellet. Flere nevnte også stillhet, fravær av motorlyd og urørt natur. En nevnte at hen ønsket at naturen skal få eksistere som et viltområde, hvor planter og dyr har førsteretten og mennesker er gjester.

Noen trakk frem at de ønsker å ferdes i naturen på en bærekraftig

måte gjennom vandring, klatring, telttur og kajakkpadling.

Andre ønsket å oppleve naturen med ski, snøskuter og firhjuling. Også disse trakk fram at de ønsker å oppleve naturens fred på steder hvor det ikke er lov med motorferdsel.

Tror du bruken av naturen vil være annerledes i fremtiden? Hvis ja, hva vil være annerledes?

Hjelpespørsmål: Har du noen håp/ønsker for bruken av naturen i fremtiden?

Her svarte alle *ja*.

Noen forteller at de ikke har tillitt til at naturen blir beskyttet. En skriver at hen håper at flere skal se på det å være i naturen som en verdi i seg selv, og ikke bare tenke på naturen som en ressurs som vi mennesker hersker over.

Det er viktig for de unge at naturen bevares, ikke forsøples og at naturen fortsetter å være stor og vill.

Noen trekker frem at de håper mennesker slutter å bygge bygninger og veier i naturen. Andre håper på flere offentlige hytter i naturen som legger til rette for hytteturer.

Det trekkes også frem et håp om en mer bærekraftig livsstil i fremtiden.

Et håp om at mennesker kan leve enklere liv, og klare seg med mindre.

Flere tenker at det kommer til å være mer fokus på bevaring og verning av naturen fremover, og dermed strengere regler.

De unge uttrykker et håp om at vi skal bli bedre på å ta vare på naturen slik at de etter oss også kan bruke den.

Påstand 4: det burde være samme regler i hele landet

Her var over halvparten «uenig» eller «litt uenig», men også her har de unge ulike meninger. 28% var «enig» i påstanden og en informant svarte «vet ikke».

Påstand 5: kommunene burde få bestemme noen regler om motorferdsel selv

Om denne påstanden var det større enighet og et klart flertall var «enig» i påstanden.

En informant var «litt uenig» og en svarte «vet ikke».

Begrunn svaret på påstand 4-5: Hjelpespørsmål: hva burde kommunene bestemme? Hva burde staten bestemme?

På spørsmålet om å begrunne svarene sine var det flere som skrev

at de var usikre og ikke ønsket å utdype noe mer.

Noen mener at staten burde lage de overordnede regler og grunnleggende krav til beskyttelse av naturen fra konsekvensene av motorferdsel i naturen.

Alle var enige i at reglene ikke burde være lik i alle kommunene. Flere trakk frem at kommunene burde regulere ting som de er nærmest å ha lokal kjennskap til, og at kommunene burde ha frihet til å tilpasse seg til de lokale omstendighetene.

Ikke alle var enige i dette. Noen synes kommunepolitikken var for tilbøyelig for sterke interesser til å ha ansvar for å utforme disse reglene.

Vedkommende påpekte at reglene likevel ikke burde være det samme i alle kommunene.

De unge trakk frem at folk som bor i byen benytter seg av naturen på en annen måte enn de som bor i eller nærmere naturen. Naturen er også forskjellig på forskjellige steder og har ulik toleranse til den menneskelige påvirkningen.

Reglene bør også tilpasses deretter.

Har du noen innspill til lovutvalget?

Bare 4 av informantene valgte å skrive noen innspill til lovutvalget.

En skriver at hen ønsker at det skal være mer fokus på de vitenskapelige beviste konsekvensene av bruk av motorferdsel i naturen,

fremfor de kulturelle og historiske perspektivene.

«Jeg vil at naturen skal få være vill».

Det bemerkes at man må huske at forskjellige områder, har forskjellig type natur har ulik toleranse for menneskelig påvirkning.

En skriver at urørt natur og velfungerende økosystemer er grunnleggende nødvendig for å opprettholde en beboelig jordklode for mennesker.

Det er viktig at alle har forståelse for og viser respekt for naturen de ferdes i.

«Naturen har en egenverdi som burde stå minst like sterkt i alle vurderinger som menneskelige interesser».

En skrev at det er viktig at alle må forholde seg til de samme reglene, og at ikke de rike og de med politisk makt tillater seg selv unntak fra disse reglene.

«Naturen burde være for alle, og reglene som omfavner den burde ta det i betraktning».

Det er også viktig å huske på at de med politisk makt ikke nødvendigvis representerer interessen av de fleste.

Dersom en kommunen ønsker å tillatte for eksempel fri ferdsel med snøskuter, burde de få lov til det så lenge kommunen forholder seg til reglene om grunnleggende naturvern.

RESULTAT FRA OPPFØLGENDE INTERVJUER

Alle intervjuene er skrevet basert på lydopptak, men er ikke en ordrett transkribering. Noen av intervjuene er med anonyme navn, mens opplysningene om personene er ikke anonymiserte. De som stilte til intervju var alle mellom 25 og 35 år og var representert fra alle de nordligste fylkene: Nordland, Troms og Finnmark.

Intervju 1: Solvei Stenslie

Jobber som musiker. Er norsk/amerikaner oppvokst i North Dakota i USA, og bor i dag i Tromsø.

Kan du fortelle litt om ditt forhold til naturen? Bruker du naturen noen gang? Ofte? Hva bruker du naturen til?

Jeg har vært mye i naturen. Kommer fra en familie som er veldig glad i natur, så jeg har mye erfaring med naturen der jeg vokste opp i USA.

På elven med kano, og på gåturer på prærien. Der skjønte jeg også veldig mye av politikken rundt motorferdsel.

Motorbåter på elven, og firhjulinger i skogen.

Jeg har jobbet litt som skogvokter to somre. Familien min har drevet med kano og kajakk utleie i 25 år.

Moren min er norsk, og når vi besøkte Norge, var vi alltid på 8 timers fjelltur. Begrepet «kort fjelltur» finnes ikke i vår familie. Det skulle være minst 8 timer med konstant gåing. *Maria ler*

Hvordan er naturen i North Dakota, USA forskjellig fra her?

Det er veldig flatt der. Bare gress. Litt tørt. Det kommer ikke regn så ofte, og er sol hver dag. Det er veldig intenst vær. 40 grader om sommeren og 40 minusgrader om vinteren. Det er også masse vind.

Det har til felles med Norge at det er god utsikt.

Synes du god utsikt er viktig når du skal være ute i naturen?

Ja, jeg er ikke helt en skogsperson. Jeg liker utsikt.

Er det andre ting som er viktig for deg når du skal bruke naturen?

Det at man kan komme seg vekk fra folk. Jeg synes det er koselig å treffe på noen, men når det blir en turist-sti med folk hele veien blir det ikke helt det jeg ønsker.

Jeg søker å komme seg litt vekk og være alene. Vekk fra bråket og bare å få litt fred. Høre naturen og oppleve naturen.

Hva har du lyst til å høre og oppleve i naturen?

Fugler. Dyreliv og fugleliv. Det er litt lite av det her i Norge synes jeg. Å høre liv som ikke er menneskeliv.

Å høre foss, eller vann, eller vind. De lyder som drukner litt når man er i en by, fordi det er så mye motorferdsel og folk som prater. Det å bare dra ut og være omringet av andre, eldgamle lyder. Det er fint.

Hvordan tror du at naturen kommer til å se ut om 50 år?

Jeg er redd for det. Jeg er litt redd for at den forsvinner. Jeg er veldig bekymret for politikk som sier at vi hele tiden skal øke befolkningen. Jeg skjønner ikke helt det. Jeg skjønner det økonomiske, men hvis befolkningen øker så

tar vi mer plass. Det synes jeg er litt skummelt, fordi vi er allerede mange. Det er allerede vanskelig å komme seg ut i naturen.

Jeg bor i en båt, og før var det en liten innsjø der båten står. Nå er det bygd ut og det står mange lastebiler der.

Jeg er bekymret.

Er det noen ting som kommer til å være bedre om 50 år? Eller er du bare bekymret?

Jeg er mest bekymret.

Jeg har et håp om at det ikke blir sånn, men jeg føler meg ikke trygg. Det tenker jeg alltid på når jeg er i naturen, at det jeg opplever nå kommer jeg ikke til å kunne oppleve om 50 år. Og hvis jeg får barn, så er dette noe de ikke får oppleve.

Jeg vet at min far har hatt mange opplevelser i naturen som ikke finnes lengre. Opplevelser som han hadde som barn. Det er store områder med natur som ikke finnes lengre. Som er bygget igjen og blitt borte. Det er litt rart.

*Hva slags forhold har du til motorferdsel i naturen?
Bruker du noen motoriserte kjøretøy? Bruker familien
din eller vennene dine?*

Jeg kommer fra en familie som er veldig strengt anti-motorferdsel. Vi har hatt kano, og ikke motorbåt. Sykkel, og ikke motorsykkel. Men jeg har en seilbåt som jeg bruker med motor. Jeg bor i den.

Jeg har ikke noe imot motor i seg selv, men jeg synes at det er veldig mye kraft i det. Og det er veldig mange som bruker det bare for gøy. Det er helt fint i seg selv, men mange har ikke kunnskap om naturområdene og tenker ikke på naturlivet eller andre mennesker.

Dette var blant annet et stort problem i North Dakota med vannskuter. Det ødela veldig mye dyreliv, særlig fugleliv.

Også firhjuling kan være veldig ødeleggende. Det er fint om disse kan forholde seg til et område, og det er veldig fint at de har et område å være.

Der jeg bodde i USA hadde de det største rekreasjonsområdet i landet. Dette var et stort område, hvor de fikk kjøre så mye de ville helt fritt.

Veldig kult tilbud.

Og da var det ikke lov til å kjøre andre steder. Dette synes jeg var en fin måte å gjøre det på.

Hva synes du om at man har regler om motorferdsel i naturen?

Det synes jeg er veldig viktig. Det er noen som bare ikke bryr seg, og da er viktig å ha regler. Men det er også noen som bare ikke tenker over sin påvirkning.

Nå som det lages ny lov, burde motorferdsel i naturen bli mer lovlig eller mer ulovlig?

Jeg er litt usikker på hva som er status nå i Norge, så det er litt vanskelig å vite.

Det som jeg har skjönt er at vannskuter har blitt et større problem. Der synes jeg det bør strammes inn.

Jeg har ikke opplevd det som et problem at folk kjører i fjellene. Så tenker ikke på det som noe som bør strammes inn. Det er jo selvfølgelig fint å kunne kjøre til hytter.

Vannskutere tror jeg er det eneste jeg har opplevd som et problem.

Jeg synes det burde være strenge reguleringer for de som kjører rekreasjon, bare for moro skyld. Det bør være ganske strengt etter min mening.

Og da kanskje mindre strengt for de som bruker motorferdsel i arbeid eller slikt? Eller like strengt for alle?

Mindre strengt for arbeid. Hvis man har en god grunn til å kjøre, så tenker jeg at det burde være lov, så lenge folk gjør det på en ansvarlig måte, og holder seg til en sti.

Hvis man skal kjøre til en hytte, så kan man ikke hele tiden ta en ny sti. Det er ikke greit. Men jeg tror ikke folk pleier å gjøre det.

På spørreundersøkelsen så skrev du litt om at det burde være kommunen sin jobb å lage lovene.

Hvorfor tenker du det?

Generelt sett synes jeg at lokale samfunn vet best, og at man burde gi mer tillitt til de lokale samfunnene. Ting blir veldig tungvint hvis alt skal igjennom toppen og så nedover.

Da får man også testet ut flere måter å gjøre noe på, hvis lokale samfunn får prøve seg mer frem. Dette passer for oss her på dette stedet. Dette gir mening for oss.

Da får man også mer eksperimentering av regler, og kan sammenligne ulike måter å gjøre det på. Og se at dette fungerte ikke, mens det fungerte veldig bra.

Også tenker jeg at man kan ikke sitte i Oslo og tenke at man vet hva som er best for alle kommuner.

Er det noen ting som staten burde bestemme, som alle kommuner burde følge?

Ja, det tenker jeg. Men da skal de være ganske sikre på at dette er absolutt riktig for alle.

Har du noen eksempler? Er det noen tema staten burde bestemme over?

Fartsgrenser, det er fint å ha felles.

Man kan også argumentere for at reglene om motorferdsel i naturen burde vært fra staten. Da er det en felles lov og folk vil ikke bli forvirret over at «dette var lov her, men ikke der». Man kan se det litt fra begge vinkler, men jeg er alltid skeptisk til at alt skal bestemmes fra toppen.

Er det noen ting du tenker at det er viktig at lovutvalget tenker på når de skal begynne å skrive den nye loven?

Jeg bryr meg veldig mye om dyreliv og fugleliv. Vi må huske at dette ikke bare gjelder mennesker. Vi deler planeten med mye annet liv.

Motorferdsel i naturen har ganske stor påvirkning på dyreliv, fugleliv og også planteliv. Jeg tenker at det er ikke alltid dette tas hensyn til.

Intervju 2: Eivind Lekang

Jobber som jurist og er leder i en fritidsorganisasjon. Bor i, og er fra Narvik.

Hva er ditt forhold til naturen? Bruker du naturen noen gang? Til hva?

Jeg har et ambivalent forhold til naturen. Jeg er ikke så glad i å gå turer i skog og mark, det var jeg før, men ikke nå lengre.

Jeg er vokst opp med at vi har høstet bær og trær fra naturen. Jeg har hund, han bruker å gå mye tur i skog og mark.

Jeg er opptatt av naturen, av biomangfoldet og artsmangfoldet.

Hva er viktig for deg de gangene du er ute i naturen?
Frisk luft.

Generelt sett er det viktig at man har en natur som man kan bruke og bevare, og som er med oss videre.

Jeg bruker å gå på elgjakt. Der er vi opptatt av forsvarlig forvaltning. At vi også skal ha mulighet til å jakte til neste år.

Er elgjakt til fots eller bruker dere motorferdsel?

Det er et ulent terreng å jakte til fots i, men du må forlate bilen for å jakte. Også bruker vi motoriserte kjøretøy for å hente ut dyrene.

Har du noen tanker om hvordan vi som befolkning burde bruke naturen i Norge?

Ja, det er å aktivt bruke den. Det er sunt for folkehelsen. Selv om jeg ikke er så glad i å gå i naturen, så er jeg ofte ute og går, jeg har jo hund.

Ettersom vi er på området for motorferdsel, så tenker jeg at vi må bruke naturen på en måte som gjør at vi får den med oss videre. Vi må tenke på artsmangfoldet og på mangfoldet i naturen, bakteriefloraen, og floraen i mose og myr.

Hvis man skal høste, så må man høste etter et forsvarlig konsept. Hva som er forsvarlig må være basert på noe tilnærmet vitenskapelig.

Hvordan tror du at naturen blir å se ut om 50 år?

Jeg klarer ikke se for meg hvordan det kommer til å bli, men jeg tror det kommer til å kreve betraktelig arbeid for

å rette opp i det. Mye av det handler om at jorda blir varmere og at dyr derfor flytter på seg.

Jeg tror at det om 50 år kommer til være et fattigere dyreliv, men et rikere planteliv. Planter er mye mer tilpasningsdyktig.

Særlig i Norge ser vi at skoggrensa på de siste 100 årene har flyttet seg 200 meter på enkelte plasser. Jeg tror vi kommer til å se mer tett skog fremover.

Er det noe du tenker kommer til å være bedre om 50 år eller er det en negativ utvikling?

Det aller meste i et liv begrenset til en manns tidsalder kommer til å være bedre. Renere luft. Vi kommer til å bruke mindre olje. Teknologien kommer til å gjøre at folk jobber på helt andre måter.

Vi utvikler nye materialer hele tiden som er mer solide og mindre tunge. Så folk kommer til å bære mindre, slite ut kroppen mindre og leve lengre.

For de aller fleste liv kommer det til å bli bedre. Og for jorda sin del kommer ting til å bli bedre.

Det er penger i å finne nye måter å gjøre ting på. Vi er interessert i å utvikle teknologi som gjør at vi bruker mindre olje og gass og slutter med mikroplast.

Hva slags forhold har du til motorferdsel i naturen? Du har snakket litt om elgjakt, bruker du andre kjøretøy i naturen? Eller dine venner eller familie?

Vi henter ved ut fra skogen. Da kjører vi opp en bil med en vedmaskin. Dette gjør vi på allerede preparerte veier.

Før hentet vi ved med snøskuter i løyper vi lagde privat rundt hytta. Det er strengt tatt ikke lov.

Mitt personlige forhold til motorferdsel i naturen er relativt begrenset.

Hva synes du om at man skal ha regler om motorferdsel i naturen?

Det er jo selvfølgelig nødvendig. Kanskje litt juks å spørre en jurist det spørsmålet. *begge ler*

Hvorfor er det nødvendig?

Hvis det ikke reguleres, så kommer naturen til å bli brukt aller mest av den som bryr seg aller minst.

Reindrift på rundt 2000 tallet er et godt eksempel, der var det rett og slett for mye rein på Finnmarksvidda, så mosen ble spist opp og reinsdyr døde av sult. Dette måtte bli regulert og endte opp med noen høyesterettsdommer. Problemet var at man ikke klarte å selv regulere hvor mye reinsdyr man kunne ha. Staten måtte komme inn og bestemme.

Du skrev litt på spørreundersøkelsen om snøskuter og ATV, har du noen tanker om hvilke justeringer man burde gjøre for å gjøre lovverket enda bedre?

For ikke så lenge siden ble det vedtatt en åpning for kommuner å friere kunne regulere bruk av snøskuter. Det er generelt sett bra.

Usikker på hvordan det er i dag, men før var det friere bruk av ATV blant annet på vidda og i skog og mark for uthenting av ved. Mens snøskuter var nesten kategorisk forbudt.

I dag kan du åpne for snøskuter og snøskuterløyper hvis kommunene vil det.

Jeg mener også at firhjuling og sekshjuling er mer regulert, strengere regulert. Og det burde det være.

Personlig har jeg brukt mer snøskuter enn firhjuling. Firhjulinger river opp bakken de kjører på. De har tunge hjul som går ned i terrenget. Der hvor biler er laget for å dytte eller dra seg fremover, er firhjulingene laget for å klatre. Da må den kunne klype seg inn i naturen og river av mose, jord og planter, alt ligger på bakken. Det gjør ikke snøskutere, den ligger oppå snøen.

Rent logisk skulle vel snøskutere vært mer lovlig enn firhjulinger, men det var vel noen nabo og lyd hensyn som gjorde at man var mer opptatt av å regulere snøskuter enn firhjuling.

Det verste av alt er sekshjulingen. Den ødelegger bare alt.

Så man burde regulere de her to ulikt?

Ja, helt klart at man burde regulere de ulikt. Men det burde også reguleres basert på et vitenskapelig ståsted.

Det holder ikke bare å si at snøskuter er farlig eller at firhjuling er farlig. Se på de faktiske konsekvensene av dem og se på den faktiske konsekvensen av å for eksempel sette opp en skuterløype.

Vi bor ganske nært grensa til Sverige og det er mennesker som kjører seg i hjel. Burde man få lov til å kjøre snøskuter på moro basis? Kanskje, kanskje ikke.

Enn fra et miljøperspektiv? Man har lite bevis for at snøskuter er destruktivt for miljøet, annet enn at det lager lyd som kan vekker gnagere som sover under bakken. Disse konsekvensene har jeg for så vidt ikke sett noen utredning på.

Tror du at snøskuter og ATV kommer til å utvikles med teknologien?

Ja. Det blir de jo. Posten bruker nesten bare elektriske firhjulinger. Over tid så blir det jo det.

Et problem med snøskuter er at det skal fungere på vinteren når det er kaldt, og et stort marked for skutere er der hvor det er veldig kaldt. Batteri tåler ikke kulde, så det blir en betraktelig nedgang i hvor godt det fungerer. Jeg tror nok at også de blir å komme etter, men det vil kreve mer tid.

Synes du man burde regulere kjøring for gøy og kjøring for arbeid på ulike måter?

Ja. Punktum.

Kjøring for arbeid omfatter blant annet uttak av ved, redningsarbeid og gjeting av reinsdyr. Kan være viktig for opprettholdelse av kultur i tillegg effektiv omsetning. Motorferdsel i naturen kan være et viktig verktøy for arbeid på flere måter.

Kjøring for gøy er bare rekreasjon. Det finnes andre måter å drive med rekreasjon.

Burde de ha lov til å kjøre, de som bare kjører for gøy?

Ja, jeg ser ikke noe grunn til å stoppe de bare for å stoppe de. I strafferetten heter det at man ikke skal regulere noe, bare fordi det potensielt kan være farlig. Det at det i seg selv potensielt kan være farlig er ikke noe grunn til å regulere snøskuterkjøring.

I et miljøhensyn klarer jeg heller ikke å se at snøskuterkjøring skal være forbudt i seg selv.

Her i kommunen er det veldig lite rom snøskuterkjøring for moro skyld. Det burde være opptil kommunen å åpne opp for preparerte løyper for snøskuterkjøring.

En regulering som ikke tillater rekreasjonell kjøring klarer jeg ikke å se at er begrunnet.

På spørreundersøkelsen krysset du at på at man ikke burde ha samme regler i hele landet, og at kommuner burde bestemme noen regler selv. Hva burde kommunen bestemme og hva burde staten bestemme?

Kommunen burde bestemme det kommunen kan best. Det er vanskelig for noen som er vokst opp i Oslo og sitter på stortinget å forestille seg hvordan snøskredfaren er her oppe. Men det vil ikke være noe problem for «Are David» som har bodd her i 40 år.

Staten burde bestemme de overordnede linjene for hva kommunene kan og ikke kan bestemme.

Er det noen regler du tenker burde være felles for alle kommuner?

Reglene om hvilken drivstoff man kan bruke i naturen.

Staten burde regulere Cruiseskip.

Mengden lyd i naturen. Desibel.

Du skrev litt om prioriteringer av konsekvensene av bruk av motorferdsel i naturen, fremfor det kulturelle og historiske. Kan du utdype disse tankene?

Problemet er at konsekvensene i naturen kan være usynlig for oss inntil det har gått for langt. Når vi ser konsekvensene kan det hende vi begynner å måle ting vi ikke målte før, og mange år etter det igjen kan det hende vi begynner å se de faktiske konsekvensene. Det er uheldig. Vi forstår ikke konsekvensene før mye senere, og det kan være vanskelig å forestille seg.

Det tar enormt lang tid før mose og lav vokser ut igjen. Så hvis du ikke prioriterer naturen der og da, så mister du grunnlaget for å drive med reindrift og grunnlaget for å drive deler av den samiske kulturen. [viser tilbake til eksempel om reindriften på Finnmarksvidda fra tidligere i intervjuet].

Hva er det viktig at lovutvalget tenker på når de skal begynne å utforme selve loven?

Enkelt språk. Godt vitenskapelig grunnlag for de reguleringer som settes som får virkning nå, og det må

være åpent for at kommunene kan gjør vurderingene som kommunen er nærmest til å gjøre.

Loven i seg selv burde være mindre opptatt av kulturelle, historiske og næringslivshensyn, og heller la det være opp til kommunene å gjøre vurderinger på om dette er noe kommunene ønsker å legge vekt på.

Naturmangfoldloven § 8 til § 12 burde være med videre.

Klare linjer for hva kommunene har mulighet til å regulere.

Viktig at det ikke er for strengt hva en kommune kan bestemme, men heller ikke for løssluppen. Snøskuter og firhjulinger kan ikke være regulert sammen.

Intervju 3: Ingrid (anonymisert navn)

Jobber som danselærer og er selvstendig næringsdrivende for utøvende scenekunst, sang og dans. Er fra Alta og bor i Vadsø.

Hva er ditt forhold til naturen? Bruker du naturen ofte? Hva bruker du eventuelt naturen til?

Jeg er vokst opp nesten i skogen. Jeg er vant til å ha skiløypa 2 minutter unna inngangsdøra. Jeg bruker naturen mye til å gå på tur på føttene både om sommeren og vinteren. Gå på ski, både langrenn og topptur. Og overnatting ute. Rekreasjon er vel det man sier?

Og fiske både på vann og i havet.

Så da kjører du kanskje litt båt og?

Ja, litt. Men fisker mest fra land.

Hva er viktig for deg når du er i naturen?

Tilgjengelighet. At man har mulighet til å komme seg ut og komme seg dit. Det er nummer en. Hvis ikke så ville man jo ikke vært i naturen.

Spesielt når jeg bodde i Oslo eller har vært i større byer så er noe av det diggeste å komme hjem og gå på ski også

var det bare helt stille. At det ikke er skuterlyder. Men også med tanke på dyr, at de også har rett til å ha sitt fredelige liv.

Men samtidig, her kommer det med tilgjengelighet inn. Jeg mener at det også er viktig å ha tilrettelagte løyper eller områder hvor personer som enten bare liker å kjøre, eller som har behov for motorisert ferdsel for å komme seg til naturen, også kan nyte naturen.

Hvordan tenker du at vi i Norge burde bruke naturen?

Bærekraftighet er veldig viktig. At vi ikke bruker den opp.

Vi har noen steder i Alta hvor man har gått samme løype i mange år, så naturen har blitt tråkket helt ned. Kanskje det er mulig å tilrettelegge slik at man bytter på hvor man går, rett og slett for å ta vare på naturen. Det er viktig at det i hvert fall er bærekraftig slik at de i fremtiden også kan nyte naturen slik som vi gjør.

Hvordan tror du at naturen ser ut om 50 år?

Oi, det er et stort spørsmål og det kommer jo veldig an på mange ting.

Det kommer an på hvordan vi ligger an med klimamålene våre. Men også hvordan vi regulerer bruk av naturen.

Jeg håper at vi klarer å ta vare på den mangfoldige skogen som er, og da tenker jeg ikke på granparker hvor man planter nye trær, men den skogen vi allerede har. Og enger.

Jeg håper jo at vi når alle målene våre, slik at det ikke blir så vått her fordi det ikke kommer snø. Og slik at dyrelivet også beholdes.

Hva slags forhold har du til motorferdsel i naturen? Bruker du noen motoriserte kjøretøy i naturen? Gjør familien din/vennene dine det?

Det er en del her som har for eksempel firhjuling for å komme seg til hytter som ligger mange mil oppe på fjellet. Spesielt her i Varanger hvor det er mye vidde og lange distanser.

Ellers er det veldig stor snøskuterkultur i Alta. Hjemme har vi ikke snøskuter, men vi har firhjuling. Den bruker vi til å måke snø eller hente ved fra fjellet.

Hva synes du om at man har regler om motorferdsel i naturen?

Jeg tror det er veldig viktig at man har regler for å regulere det. Jeg tror også det er veldig viktig at det er opp til

områder å bestemme, at ikke alt blir bestemt sentralt. Det kan være mange grunner til at man trenger andre regler et sted.

Hvem tenker du at burde bestemme de reglene?

Jeg vet ikke hvem som kan bestemme det.

Jeg synes det burde være noen grunnregler fra staten. Men at det er handlingsrom for kommuner å kunne tilrettelegge for sin befolkning. Fordi kommunene er jo nærmest folkene sine.

Så lenge det er innenfor de reglene som kommer øverst fra.

Det er jo helt andre forutsetninger for å kjøre snøskuter i Finnmark enn det er på Østlandet, så man kan ikke ha samme regler.

Hva er det staten burde bestemme over?

Det er vanskelig.

Staten burde bestemme tid. Slik som når man skal skifte fra sommerdekk til vinterdekk. Når det er lov med ulike typer motorferdsel, også med tanke på hekketid og båndtvang. Sånne type ting. Sesonger.

Og ellers også regler om hvor langt utenfor løyper det er lov til å kjøre.

Er det noen regler som alle kommuner burde følge?

Som burde være felles for alle?

Jeg synes de reglene som er virker ganske grei. For eksempel reglene om at du bare kan kjøre så og så langt utenfor løyper, med mindre du har disposisjon hvis du er reindriftssame. Det virker veldig okay.

Nå som det lages ny lov, synes du at motorferdsel burde bli mer lovlig eller mer ulovlig?

Slik jeg har erfart så hvis man har hytter hvor man trenger å frakte opp ved og vann og sånt, så må man søke om hvor mange turer man får lov til å kjøre. Og folk får ekstremt få turer.

Dette synes jeg er litt vanskelig. Jeg er veldig for at man ikke skal kjøre for mye, men samtidig er det veldig viktig at man får vedlikeholdt stedet sitt, også om sommeren. Om vinteren går det jo skuterløyper.

Jeg trodde ikke at jeg skulle være en som synes at det burde være mer lovlig, men det kommer jo veldig an på hvorfor man trenger å kjøre.

Det er jo veldig dumt hvis man har hytter som er vanskelig å vedlikeholde. Da vil det jo forfalle, og det er jo ikke bra.

Synes du det er forskjell på de som kjører for gøy og de som kjører for arbeid eller for å frakte ting til hytter? Burde man ha samme regler for alle, eller burde det være ulike regler?

Det synes jeg er et vanskelig spørsmål.

Når det kommer til å kjøre utenfor hovedløyper, da burde det være forskjellige regler. Det er akkurat som at ikke alle får lov til å kjøre til den ene hytta med firhjuling, det er bare de som eier som har lov. Og det synes jeg er rettferdig. Det er for å bevare naturen.

De som driver med rekreasjon kan benytte seg av det løypenettet som eksisterer og er tilrettelagt for det. Mens de som trenger å komme seg til et sted, må jo få gjort det.

Hva er det viktig at lovutvalget tenker på når de skal begynne å utforme selve loven?

Jeg har tenkt på det, fordi jeg så en sak om el-sykkel. El-sykkelen er litt sånn i en gråsoner, og det var noen som ville foreslå at el-sykkel skulle være forbudt. Det synes ikke jeg. Det kan være veldig mange grunner til at noen bruker el-sykkel.

Hvis man er to som skal sykle på tur, en med manuell sykkel og en med el-sykkel, også har den ene ikke lov til å være der. Det er jo ikke rett. Da er det ikke tilgjengelig for alle. En el-sykkel er jo ikke en moped.

Intervju 4: Sam Eglund Newby

Jobber som prosjektleder i en miljøorganisasjon. Utdannet biolog. Er fra England, men bor i Tromsø og har bodd i Norge i 8 år. Har også bodd ett år på Svalbard.

Hva er ditt forhold til naturen? Bruker du naturen noen gang? Til hva?

Jeg liker å gå på tur og stå på ski. Jeg står mye på skøyter for tiden. Jeg pleier å gå to lange turer i året, helst alene. Liker å kunne miste seg selv litt i naturen. Jeg er nok litt preget av å være biolog og kan gå lenge og bare legge merke til det som er rundt meg.

Hva er viktig for deg når du er i naturen?

Jeg setter mest pris på natur hvor man ser at planteliv og dyreliv er der på grunn av naturlige forhold, og at man kan lese dette ut fra naturen. For eksempel kan man lese i naturen om det er et område med mye vann eller vind eller om det er tørt.

Stillhet er også viktig, jeg liker å høre om det som er der. Fugler eller hvaler, kommer litt an på hvilken årstid det er.

Hvordan burde befolkningen i Norge bruke naturen?

Jeg får følelsen av at folk flest har et fint personlig forhold til naturen, man er mye ute og setter pris på naturen.

Det er kanskje litt mye preg av at man skal oppnå noe. Man skal komme seg til en topp eller komme så og så langt, istedenfor å bare være i naturen og legge merke til det som er rundt oss.

Folk har lyst til å kunne bevege seg i naturen og forsyne seg av, bruke naturressursene til ulike ting.

Jeg synes man skal ta mer hensyn til naturen når man skal bygge ut. For eksempel skianlegg eller underholdningssteder. Man burde ha fokus på og forståelse for hva som er der nå og respektere det som er der.

Hvordan tror du naturen ser ut om 50 år?

Jeg tror naturen kommer til å være mer nedbygd enn det er i dag. Det vil fortsette å være et kommersielt press på naturen av folk som vil tjene penger på å bruke naturområdene.

På et annet plan vil det også være endringer i selve biologien. Det vil være endringer i hvilke arter som klarer å etablere seg for eksempel i nord og oppe på fjellene.

Det er der vi er på vei, men det er ikke dit jeg vil.

Hvor vil du?

Jeg vil at vi ikke skal bygge ned noe som helst natur, i et visst antall år. Jeg vil at vi skal regne på karbon i myr og våtmark.

Jeg vil at vi ikke bare skal tenke økonomisk, men også foreta klima og miljømessige vurderinger. Slik at vi klarer å nå klimamålene.

Jeg ønsker også at man skal være mer bevisst på noen ting og blant annet ikke legge igjen søppel i naturen.

Mange har ikke en helhetlig ide om hvordan man påvirker naturen og sporene man legger igjen. Sporene kan godt være der om 50 eller 100 år.

Hva er ditt forhold til motorferdsel i naturen? Bruker du eller din venner/familie noen kjøretøy i naturen?

Ja, har en seilbåt. Liker det aller best når det er god vind og vi slipper å bruke motoren, da slipper vi også lyden.

Jeg har bodd på Svalbard og der kjører man mye skuter. Reinsdyrene og isbjørnene kan lett bli påvirket av at man kjører i høy fart og lager mye lyd.

Det er små områder hvor det ikke er lov til å kjøre, men det kunne nok vært enda mer begrenset. Dette hadde nok vært fint både for dyrene og menneskene som ikke ønsker motorlyder rundt seg.

Det trenges ikke mer enn et fartøy i en dal for å forstyrre. Det meste av kjøring på Svalbard er for turisme.

På hvilken måte burde man bruke naturen i turisme?

Det at noen kan tjene på turistvirksomhet er satt høyt og går utover andre samfunnsdeler, andre folk eller grupperinger som burde hatt noe å si. Dette gjelder både på Svalbard og i Tromsø.

Hvalsafari er et godt eksempel. Det blir jo kalt Cowboyvirksomhet. Folk kjører alt for tett på og forstyrrer hvalene. Burde det være greit?

Vi kan ta Cruisefartøy som eksempel. Jeg har jobbet på cruiseskip før og har sett, og blitt ukomfortabel av virksomheten som drives.

En gang vi var på Svalbard satte vi i land 200 personer på et frodig sted på Svalbard. Frodige steder er sjeldne der. Turistene er ikke vant til den typen natur og vet ikke hvor sårbar den er. Etter to timer så var halvparten av mosen

på bakken trampet i hjel. Det tar lett 100 år for den å vokse tilbake. Er dette verdt bekostningen for naturen?

Jeg vet at det har blitt mye strengere rundt turistferdsel i naturen nå, men føler det fortsatt er plass til å bli bedre.

Hva synes du om at man har regler om motorferdsel i naturen?

Selvfølgelig skal man ha regler. Når det ikke holder med allmenn fornuft, så må man kunne ha regelverk en plass. Særlig når det er snakk om virksomhet i naturen, slik som turisme, eller å hente ut ressurser.

Når det blir snakk om effektivitet og penger er det lett at man ser vekk fra det å prøve å legge igjen minst mulig spor. Man prioriterer et produkt, en god opplevelse over at det er naturen som kommer først.

Det burde være strengere regler for næringsvirksomhet.

Burde det være like strenge regler for privatpersoner som er på tur?

Det burde være ganske restriktivt for begge. Næringslivet kunne fått dispensasjon i noen tilfeller, hvis man ser at det de skal gjøre vil være veldig positivt for miljøet.

Privatpersoner skal kunne være i naturen, men det kan godt hende at det burde være strengere regler for individer.

Unntak av på snø og islagt bakke, da vil man ikke ha så stor påvirkning.

Reglene for turisme burde ikke være mindre strenge enn reglene for privatpersoner. Men kanskje burde man ha strengere regler hvis man er flere folk.

Det burde være strengt hvis det er snakk om nytt bruk som man ikke vet konsekvensene av. Man bør være litt konservativ. Reglene kan lettes etter hvert hvis man ser at konsekvensene ikke var så store.

Hvem burde bestemme reglene for motorferdsel i naturen?

Reglene vil være sterkest hvis de kommer fra Stortinget. Så de bør komme fra staten for å få til sterke regler for motorferdsel i naturen.

Det må være muligheter for regionale forskjeller. Man burde ha dialog med kommuner eller fylkeskommuner eller representanter som er utvalgt fra disse.

Det er store forskjeller på naturen fra nord til sør, og lavland til fjells.

Folk har kanskje mer respekt og forståelse hvis de har fått være med i prosessene og føler at man har blitt hørt.

Hva er det viktig at lovutvalget tenker på når de skal begynne å utforme selve loven

Det er viktig å tenke på at alle har forskjellige holdninger til naturen. Hvis man skal lage et lovverk så må det ha rasjonalitet i bunnen, fakta og utregninger på miljø og klima. Og effekten det har på naturen at vi mennesker gjør forskjellige ting.

Ha med seg at folk bør føle at de får noe å si. Regelverket skal representere rasjonalitet og fakta, og folk sine tanker og følelser rundt noe.

Jeg er jo en veldig stor forkjemper for at det ikke skal være motorferdsel i naturen, men det finnes like sterke meninger på motsatt side. Man må få disse synspunktene inn i en diskusjon. Det finnes kanskje noe som er objektivt best, men ta høyde for kulturer og forskjeller fra sted til sted. Noen som bor i naturen trenger kanskje motoriserte kjøretøy for å få oppfylt sine daglige behov.

KILDELISTE

- Kongeriket Norges grunnlov av 17. mai 1814 § 104
- Dok.nr. 16 (2011-2012) Rapport fra menneskerettighetsutvalget om menneskerettigheter i Grunnloven
- Lov nr. 30 av 21. mai 1999 om styring av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) § 2 og § 3
- FNs konvensjon om barnets rettigheter med protokoller (barnekonvensjonen) art. 3 og art. 12
- Statistisk sentralbyrå *Valgdeltakelse* 21. oktober 2021
<https://www.ssb.no/valg/stortingsvalg/statistikk/valgdeltakelse>
- Lov nr. 82 av 10. juni 1977 om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)

KONTAKTINFO

Prosjektleder og forfatter av rapporten:

Hedda Ottarsen Nøstvik, sekretær for Tromsø Ungdomsråd og jusstudent

- hedda.ottar@gmail.com

Veiledere:

Sif Vik, utviklings/prosjektleder på Tvibit

- sif.vik@tromso.kommune.no

Karl Kristian Hansen, rådgiver/prosjektleder på Tvibit

- karl.kristian.hansen@tromso.kommune.no

Oppdragsgiver:

Jon Christian Fløysvik Nordrum, leder for Motorferdsellovutvalget

- j.c.f.nordrum@jus.uio.no

TUSEN TAKK TIL ALLE SOM DELTE SINE
TANKER OG MENINGER
OM MOTORFERDSEL I NATUREN